

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnyelv: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lejt. Külföldre havonta 50 Lejtet több. :: Egyes szám 3 Lejt. Vasárnap 5 Lejt. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint ::

XLVII. évfolyam, 155. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Szerda, 1932. július 13

Repülőgépevel lezuhant és szörnyethalt Bata cipőgyáros

Ne váljatok árulóvá!

Egy megtévedt ember mea culpája avatta ünneppé a sablonos választási gyűlést: Cs. Vágó Sándor, az egyszerű aradmegyei gazda egy lelkes tömeg ujjongása közepette tért vissza oda, ahonnan kápráztató ígéretekkel elcsábították. A becsületes, egyeneslelkű magyar gazdának volt bátorsága bevallani, hogy eltévedt a politika szövevényes labirintusában, hogy elvakította szemét egy idegen párt delibábos ígérlet-varázsa és hogy fázó lélekkel ébredt fel a kátulatos álomból, amikor meglátta elhagyott testvéreinek tömegét, amely bizó lélekkel, megrendíthetetlen hittel állotta körül a Magyar Párt diadalmasan lengő zászlaját. Cs. Vágó Sándor vadász gazda ráébredt arra, hogy hitehagyott lett, hogy fajtestvéreitől eltávolodva idegenül áll az új környezetben és könnyes szemmel bevallotta bűnét és visszatért oda, ahova szive, érzéseinek minden szála kötötte: a magyarság soraiba.

Feldobbantak a magyar szívek, örömmel, bizakodással teltek meg a magyar lelkek és diadalmasan száguldott az ereken a magyar vér. Az a vér, amely visszavezette testvérei sorába az eltévedett és megtévedt embert. Templommá lett a kis falusi vendéglő, szószékké a korcsmai asztal, amely mellől biztató szózat harsogott végig egy egész megyén keresztül. És a lelkes éljenzés közepette mély gyökeret vert a magyarság vezéreinek szívében az elkövetkező győzelem biztató ígéréte.

Példaképpé lett Cs. Vágó Sándor, aki becsületes gesztussal rombolta szíjjel azt a torlaszt, amely magyar testvéreitől elválasztotta. Az országban szerte sok ilyen Cs. Vágó Sándor tévelyeg bizonytalan utakon. Az egyszerű aradmegyei gazda nem akart álmagyarrá lenni, nem akart fajarulóvá válni és megbélyegzetté a kisebbségi sorban szenvedő, jogaiért küzdő nemzete soraiba. Nem akart azoknak sorsára jutni, akik egy képviselői mandátum reményében, vagy más előnyök kilátásáért magukra irányították az egész ország magyarságának megvetését. És visszatért. Mementóul annak a töredéknek, amely most is idegen pártok zászlaja alatt harcol saját faja ellen, saját gyermekei jövőjének lerombolásáért. Ezek az álmagyarak is kiábrándulnak idővel, amikor látni fogják, hogy semmivé váltak a ragyogó ígéretek és ezért a semmiért árulták el tengődő testvéreiket. De az ő visszajöttük nem lesz ünnep, mea culpájukat nem övezi egy nép szeretete, mert akkor már késő lesz megtérésük.

Induljon utnak tehát egy kis aradmegyei községből az a varázs-szó, amely visszatéríti az elhagyott zászló alá a hitehagyottakat. Azok a magyarok pedig, akiket még körülnyaldos az idegen pártok ámitó demogógiája, térjenek vissza most, a tizenkettedik órában a magyar választók százezrei közé. Senki sem zudít feljükk szemrehányó szavakat, mert a megtévedt bűnösöknek mindenki szívből megbocsájt és lelküket élessze ujja a biztosan elkövetkező magyar győzelem.

Magyar testvérek, sorainkban a helyetek, ott küzdöttek apáitok is! Ne váljatok árulóvá annak a szent ügynek, melynek sikere magyar dicsőséget, magyar boldogulást jelent.

Csendőrszurony gátolja a Magyar Párt választási propagandáját

Országszerte izzó a hangulat — Véresre verték a vasgárdisták három jelöljét — A buzai események után a nemzeti-parasztpárti jelöltek küldtek panasz-táviratot a kormánynak — Feltartóztatták a Magyar Párt jelöltjeit

Károlykirály nyilatkozata a kisebbségekről

Bucurestiből jelentik: Napról-napra élesebbé válnak a választási harcok és ugyyszólván nincsen olyan megyeje az országnak, ahonnan véres verekedések, vagy panaszok híre ne érkezne az ország fővárosába. A bucaresti-i lapok mérsékletre intik az ország lakosságát, azonban már aligha lehet csillapítani a felizzott tömegeket. A kortesek — különösen a régi királyságban — féktelenül izgatnak tovább és az izgatás eredményeképpen napirenden vannak a véres összeütközések. Az újabb eseményekről az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítója a következőket jelenti:

Buzauban még mindig nem csendesedett le a hangulat. A véres tragédia ügyében eddig negyven tanút hallgattak ki. Ma megidéztek újból Anghelescu volt közoktatásügyi minisztert, aki azonban nem jelent meg a másodsorozati idézésre. A liberálisok után most a nemzeti-parasztpártiak küldtek a kormánynak táviratot, amelynek szövege a következő: Arról

értessük, hogy az a banda, amely Boiangiu megyéjében s amelyet Stanescu Iustin vezet, ellenem és Petrescu képviselőjelölt ellen készít elő merényletet. Kérünk komoly vizsgálatot és az ucca rendjének biztosítását. Valeriu Trandaf. A távirat aláírója a nemzeti-parasztpárti lista egyik jelöltje és Buzaumegeye volt prefektusa.

Tecuciból jelentik, hogy a vasgárda listájának három jelöltjét, Blănu Iont, Voinea Nicolaet és Cristache Solomont véresre verték a nemzeti-parasztpárt kortesei. Vultur községben történt az összeütközés, ahol egy ötventagú csapat támadta meg a vasgárda delegátusait, akiket véresre vertek. Több vasgárdistát késekkel sebesítettek meg. Nagynehezen megszabadultak a nemzeti-parasztpárti kortesek kezéből és amikor a közeli Liesti községbe érkeztek, a csendőrök letartóztatták őket és Tecuciba szállították autobuszon a megvert vasgárdistákat.

Bethlen György grófot, a Magyar Párt elnökét csendőrök tartóztatták fel választási körútja alkalmával

A Magyar Pártnak is súlyos panasa van a választási propaganda megakadályozása kérdésében. Mint a kolozsvári jelentések megállapítják, Bethlen György grófot, a Magyar Párt elnökét székelyföldi körútja során a csendőrök megakadályozták szabad mozgásában. Az egyik székelyföldi községnél a csendőrök szuronyt szegtek gróf Bethlennek és ily módon kényszerítették útja megszakítására. Hasonlóan súlyos panaszok hangoztak el Creciun Miklós háromszék megyei prefektus ellen, aki lehetetlenné teszi a Magyar Párt propagandáját. Tegnap Szentkereszthy Béla, dr. Abrudbányai Ede és Barabás Endre képviselőjelöltek autón propagandautra indultak, azonban Gelencénél a csendőrök feltartóztatták a jelölteket és nem engedték őket tovább. Visszatértek Székelyudvarhelyre, ahol panaszt tettek a prefektusnál. Creciun Miklós megyei prefektus „megállapította, hogy a csendőröknek nincs joguk feltartóztatni a jelölteket” és ilyenértelmű rendeletet helyezett kilátásba. A felháborító visszaélések miatt a Magyar Párt Vaida miniszterelnöknek jelenti be erőlyes tiltakozását.

A miniszterelnök nyilatkozata a külföldi újságíróknak

Ma délelőtti Vaida miniszterelnök fogadta a külföldi sajtó képviselőit. A miniszterelnök rámutatott arra, hogy az utóbbi időkben tendenciózus híreket terjesztenek a kormány választási terrorjáról és arról, hogy erőszakosan akarja letörni az ellenzékét. Ezek a hírek minden alapot nélkülöznek. A lehető legnagyobb rend és nyugalom van és a kormány mindent elkövet, hogy a választások rendjét biztosítsa.

A választási harcok közepette örömmel és meglelégedéssel fogadja az ország kisebbségi lakossága azt a nyilatkozatot, amelyet Ká-

roly király egy francia újságíróknak tett. A nyilatkozatban az uralkodó a kisebbségi problémáról beszélt és a következőket jelentette ki:

— Megértettem a magyarok, svábok, szászok és rutének panaszait, de a legnehezebb idők elmúltak és remélem, hogy helyreáll a jó viszony az országban élő fajok között. Ennek elsősegítésére alakították meg a nemzetiségi miniszteriumot, amelynek feladata mindazok panaszát meghallgatni, akik elnyomatva érzik magukat és orvoslást keresnek panaszukra.

Ezután a zsidókérdésről beszélt a király, aki kijelentette, hogy nincs zsidókérdés, mert a zsidók teljesen egyenjogú állampolgárok.

Agrárérdekek elsősorban!

Ipari körökben az utóbbi időben sokat beszéltek arról, hogy a kormánynak csak agrárprogramja van és hogy tartani lehet attól, hogy elhanyagolja az ipar érdekeit. A kérdéssel kapcsolatban az Argus meginterjúvolta Vaida miniszterelnököt, aki így nyilatkozott:

— Bármely kormánynak, tehát nemcsak a jelenleginek, szem előtt kell tartania azt, hogy az ország lakosságának nyolevan százaléka termeléssel foglalkozik és ezért a kormánynak is mindenekelőtt nyolevan százalékban agrárproblémákkal, és agrárérdekekkel kell foglalkoznia. Másodsorban, de az arányt ismét szem előtt tartva, kerülhetnek megoldásra az ipar, a kereskedelem, stb. problémái. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ország egyéb érdekeit elhanyagoljuk, vagy hogy a mezőgazdaságért feláldozzuk akár a kereskedelem és ipar, vagy bármely más társadalmi réteg érdekeit. Csak abban az esetben fordulhat jobbra a sorsunk, ha figyelembe vesszük az arányokat, az ország társadalmi realitását és eszerint járunk el.

Az amerikai Egyesült-Államok parlamentje a háborus adósságok törlése ellen

Az amerikai republikánus párt vezetője kijelentette, hogy a párt nem veszi figyelembe, mit határoztak Lausanneban — Churchill kritikája az egyezményről — Németország csak akkor terjeszti a birodalmi gyűlés elé az egyezményt, ha az összes államok ratifikálják

Washingtonból jelentik: A washingtoni szenátusban a lausannei egyezmény ügyében körkérdezték a szenátorokhoz, hogy *mi a véleményük az egyezményről, illetve mellette, vagy ellene vannak-e.* A körkérés eredményeképpen 39 republikánus-párti a lausannei egyezmény mellett, ugyanannyi pedig ellene nyilatkozott. Négy szenátor megtagadta a nyilatkozattételt, 13 pedig hiányzott az ülésről. A parlamenti szavazásnál kiderült, hogy a parlament 282 tagja közül 252 a háborus adósságok törlése ellen van. Erről az ülésről 30 képviselő volt távol. A republikánus-párt vezetője egyébként nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy *pártja egyáltalán nem hajlandó figyelembe venni, hogy mit csináltak Lausanneban, mit ígértek, ők sohasem hajlandók sem törölni, sem pedig redukálni a háborus adósságokat.* Végül pedig kijelentette a republikánus-párt vezére, hogy ilyen körülmények között nem hinné, hogy a kongresszusnak módjában állana ezen adósságok terén bármit is változtatni.

Macdonald megvédi Lausannet

Londoni jelentések szerint az alsóház legutóbbi ülésén többek között szóba került a lausannei egyezmény is. Az általános vélemény helyesnek találta a megegyezést, csupán lord Churchill volt az egyetlen, aki erősen kritizálta az egyezményt és kijelentette, hogy a lausannei egyezményhez nem kíván sem Macdonaldnak, sem a kormánynak szerencsét, mivel az egyedül Németországra nézve jelent kedvezményt, mert Németország egy vesztes háboru után tizenöt év múlva megszabadul minden tehertől. A volt külügyminiszter végül arról a titkos egyezményről beszélt, amelyet Franciaország és Anglia kötött arra az esetre, ha nem sikerül a háborus adósságok kérdésén az Egyesült-Államokkal kedvezően elintézni.

Az alsóház ma ülésén feszült figyelem közepette számolt be Macdonald miniszterelnök a lausannei konferencia eredményeiről: Kijelentette, hogy a konferencia megszüntette a háboru utáni bajok kuforrását: a jóvátétel problémáját. Gonyos hangon támadta Churchillt és megállapította, hogy Lausanneban három csoport elve küzdött egymással. A különböző érdekeket közös nevezőre kellett hozni. Megállapította, hogy Amerika helyzete rendkívül kényes és senkinek sem áll jogában irányt adni az amerikai politikának. Amerika következetes akar lenni eddigi politikájához, de bizonyos, hogy az Egyesült-Államok né-

A bécsi kártyabotrány szereplői a bíróság előtt

Megállapították a vádlottak személyi adatait

Bécsből jelentik: A Wiener Cercle Club hamiskártya-botránya perének tárgyalását óriási érdeklődés mellett kezdte ma meg a bécsi bíróság. A termet a közönség zsufolásig megtöltötte, úgy, hogy már a kora reggeli órákban sem lehetett helyre szert tenni. Először a vádlottak személyi adatait vették fel. Ezek szerint Guttman Ottó báró 1890. februárjában Bécsben született. Illetőségi helye Nagykanizsa, foglalkozása kereskedő. Menasse Henrik 1866-ban Alexandriában született, Gyömrői illetőségű, foglalkozása nincs. A másik két vádlott Kühberger József és Bartusek József klubszolgák. A vádirat felolvasása után először Kühbergert hallgatták ki, aki elmondta, hogy 1911-ben került a Wiener Cercle Club szolgálatába, ahol nagyban folyt a kártyajáték. Egy ízben hamis kártyázásért már büntetve volt.

pe éppen úgy hajlandó lesz segédkezet nyújtani az általános kibéküléshez, mint bármelyik más nemzeté. Megállapította, hogy a maga részéről nem tartja helyesnek a világgazdasági konferencia Gemben való összehívását. Minden országnak elsősorban saját gazdasági problémáit kell megoldani. Meg kell változni a politikai gondolkodásnak és el kell oszlatni a háborus légkört. A lausannei egyezmény volt az első lépés ezen cél felé. Módot kell nyújtani Németországnak ahhoz, hogy egyenlő súlyos tárgyalófélként vehessen részt a tanácsko-

Herriot ellen fordultak a szociálisták

A miniszterelnök a pénzügyi törvénnyel kapcsolatban felvetette a bizalmi kérdést — Herriot győzelmét a mérsékelt pártok támogatásával érte el —

Párisból jelentik: Egész éjszakán át tartott a Kamara ülése, amelyen végül Herriot aratott győzelmet. Az új pénzügyi törvényt tárgyalták, amelyet a Kamara 385 szavazattal 201 ellen elfogadott. Herriot felvetette az ülés folyamán a bizalmi kérdést és drámai hangulat közepette kérte a pártokat, vessenek véget

zásokon. Lausanneban nagyarányú közeledés jött létre Franciaország és Németország között és az angol kormány folytatni kívánja a béke érdekében kifejtett munkáját.

Macdonald beszédére Lansbury, az ellenzék vezére válaszolt, aki örömet fejezte ki a lausannei eredmény felett. Azon reményének adott kifejezést, hogy Amerika is hozzájárul az egyezményhez.

Új konferencia terve

Berlinből jelentik: A kormány nyilatkozatot tett közzé a lausannei megállapodás ügyében. A nyilatkozat megállapítja, hogy új konferencia lesz abban az esetben, ha nem járulnak hozzá a megállapodáshoz. Macdonald megígérte, hogy Németországnak az új konferenciáig semmit sem kell fizetnie. Megállapítja a nyilatkozat, hogy Németország megvárja, míg az összes államok ratifikálják a lausannei megállapodást és csak akkor terjeszti a birodalmi gyűlés elé jóváhagyás végett.

a bizonytalan helyzetnek és fogadják el az ország javát szolgáló törvényt. Az első felszólaló Leon Blum, a szociálisták vezére volt, aki bejelentette, hogy pártja nem fogadja el a törvényt és sajnálkozását fejezte ki, hogy a szociálista párt és a kormány utjai máris széjjelváltak. Herriot a mérsékelt pártok segítségével aratott győzelmet.

Ünnepélyesen felszentelték az aradi szerb templom öt új harangját

A szerb egyházközség impozáns ünnepe — A harangszentelés ceremóniája — Kipróbálják az új harangokat

Bensőségteljes ünnepet ült ma az aradi szerb egyházközség. Ma, az ó-naptár szerinti szerb Péter és Pál napján szentelték fel rendkívül fényes ünnepségek keretében a templom öt teljesen új harangját.

Az egyházi ünnepség tulajdonképpen hétfőn este vette kezdetét, amikor is Kovintyity Uros főesperes Dénie-miséét celebrált. Az ünnepség azután ma reggel fél 9 órakor folytatódott. Ekkor érkezett ugyanis meg az a teherautó, amely az öt harangot a temesvári Novotni Antal és Fia harangöntő cégtől Aradra szállította és amelyek 117 ezer lejbe kerültek. A harangokat szállító autót a szerb egyház vezetőtagjai és a hitközség számos tagja fogadták ünnepélyesen az Óvár-téren, ahová a népes küldöttség lovas bandérium kíséretében vonult ki. Itt Jorgovics Aranka és Mitrovicsné urhölgyek virágokkal izlésesen feldíszítették a művészes kivitelű harangokat, majd pedig az egybegyűltek meg a harangokat szállító autók után megindultak a szerb-templom felé. A templomépület udvara ekkorra már zsufolásig megtelt hívőkkel, akik között hivatalos minőségben ott láttuk Botoc Elek dr. interimar-bizottsági elnököt és Pop C. István volt kamarai elnököt. Az egyes felekezetek képviselőiben a következő egyházfők jelentek meg a szertartáson: A görög keleti román egyház részéről Suciú archimandrita, Vatian esperes, Pacatianu, Lugojan és Draja lelkészek, a római katolikus egyház részéről Harsányi és Máhig minorita lelkészek, a görög katolikusok képviselőiben Bradu Demeter és Martin I. Ignatie, az evangélikus egyház részéről Frint Lajos püspök, a reformátusok részéről Csécsi Imre esperes, míg a zsidó hitközség képviselőiben dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi.

A harangokat közvetlenül egymás mellé a templom bejárata előtt helyezték el és pontosan 10 órakor kezdetét vette a szokásos liturgia, amelyet Kovintyity Uros főesperes végzett fényes papi segédlettel. A liturgia befejeztével, amely közben a Szerb Dalárda adott adott elő templomi énekeket Milankovics György tanító vezetésével, a hívők kivonultak a templomból és ősi

szokás szerint körüljárták a templom épületét, három helyen evangéliumot olvasva. Ezután kezdetét vette a harangok felszentelése. Minden harang elé egy pap állott, névszerint: Kovintyity főesperes, Mitrofán Soly mosán, German Milcsevics, Joan Dragulovics és Alexander Popovics, akiknek segédletével a főesperes felszentelte az öt harangot, imát mondott, majd pedig magasan szárnyaló ünnepi szónoklat keretében méltatta a szerb lakosság életében a mai ünnepnap jelentőségét.

A harangok ünnepélyes beszentelése a déli órákban ért véget, amely után a szerb templom udvarán bankett következett. Az ünnepi ebéd közben több munkás csigákon felhuzta a harangokat a templom tornyába, ahol hozzáfogtak felszerelésükhöz. A délutáni ünnepségek alatt a fiatalok szerb nemzeti táncokat táncolt és az udvaron felállított tombola-sátornál szórakozott, ahol Demeter Olga és Julianna, Szuchiné, Jorgovics Aranka és Puterics Döméné működtek közre. A tombolatárgyakat Demeter Olga igazgatónő és Marjankovics György igazgató adományoztaák.

Az első ünnepi harangozást az új harangok keresztpapjai, névszerint: id. Radován Milivoj bórkereskedő, Nikolics Sándor magánzó, Radován Milivoj fakereskedő, Jovanov Milán magánzó és Puterity Döme a Fa- és fémipariskola üzemvezetője végezték. Itt írjuk meg, hogy a szerb templomba most vezették be a villanyvilágítást is, amelynek teljes költségét Nikolics Sándor szüleinek emlékére vállalta magára. A hitközség hálája kifejezése jeléül Nikolics Sándornak emléktáblát állított fel a templomban. Az ünnepség megrendezéséért Radován Milivoj hitközségi elnököt, Puterity Döme és Kolarov János vezetőségi tagokat illeti minden elismerés. A tánc és egyéb mulatságok a késő éjjeli órákban értek véget. A rendet az aradi önkéntes tűzoltók tartották fenn Záray Jenő parancsnoksága alatt.

Öntudatos magyar polgár és munkás az önálló listára szavaz!

Halálos repülőszerencsétlenség áldozata lett Bata Tamás csehszlovák cipőgyáros

Az ottrokovicei repülőtérrel Svájcba akart repülni — Hétszáz méterről lezuhant a repülőgép és felrobbant — Bata cipőkirályt a gép vasalkatrészei három darabra szakították —

Hivatalos jelentés a szerencsétlenségről

Prágából jelentik: A világ gazdasági életét ismét egy megrendítő halálos tragédia tartja izgalomban: Bata Tamás, a cseh cipőkirály, számtalan iparvállalat és telep tulajdonosa repülőkatasztrófa áldozata lett. A Bata nevet a világ minden táján ismerték, a távol Keleten épp úgy, mint az északi országokban és Afrika tropusai városaiban hatalmas reklámok vésték a közönség tudatába a Bata nevet és a marokkói aszfalton épp úgy, mint Stockholmban, Bécsben és Bucarestben Bata-cipőkben rótták az uccákat...

A Bata-gyárak Csehszlovákiában egész vidékek lakosságának adtak munkát és kenyeret és ha valamelyik Bata-üzem gazdasági okokból kifolyólag bizonyos időre beszüntette a munkát, akkor ezrek és ezrek kezéből hullott ki a szerszám. Bata Tamás halála épp olyan megrendítő hatást váltott ki a világi piacokon, mint akár Kreuger, a Kodak-király, vagy — hogy egy távolabbi emléket is felidézünk — mint Löwenstein bankár tragédiája, bár a meg-ejtett vizsgálat és a hivatalos jelentések szerint Bata Tamás nem öngyilkosság, hanem egy eddig még ki nem derített okokból származó tragikus szerencsétlenség áldozata lett.

A szerencsétlenségről egyébként alábbi részletes tudósításunk számol be:

A cipőkirály ma reggel ottrokovicei saját repülőtéréről svájci üzleti utra indult. Alig ért azonban a repülőgép 700 méternyi magasságra, amikor a repülőtérre jelenlevők

a legnagyobb megdöbbenéssel vették észre, hogy a repülőgép teste inogni kezd, majd pedig vészes sebességgel lefelé zuhan. Ugyiszólván pillanatok alatt a repülőgép földet ért és borzalmas detonációval felrobbant.

A szerencsétlenség láttára a repülőtér személyzete természetesen a géphez rohant, percek alatt előkerültek a mentők és orvosok, azonban mentésről itt szó sem lehetett s a gép roncsai alól már csak a pilóta és Bata Tamás felismerhetetlen holtteste került elő.

A szerencsétlenség híre a minisztertanácson

Prágai jelentés szerint Bata Tamás szerencsétlensége egész Csehszlovákiában mélyeségs megdöbbenést váltott ki. A tragédia híreinek vételekor a kormány éppen minisztertanács...

A tankok és nehéz ágyuk használatának eltiltását követeli a kisantant

Közös memorandum a leszerelés érdekében

Genf-ből jelentik: A kisantant-államok delegátusai ma közös memorandumot nyújtottak át Bernben csehszlovák külügyminiszternek a leszerelési konferencia előadójának. A memorandumban a kisantant követeli, hogy szüntessék meg a nehezebb tankok és nehéz tábortábori ágyuk használatát. Tiltsák meg a bombák ledobását, valamint a kémiai és bakteriológiai hadiszerek igénybevételeit. A kisantant-államok még azt is követelik, hogy a nem állami fegyvergyárakat helyezték szigorú ellenőrzés alá és létesítsenek állandó leszerelési bizottságot. Végül azon kívánságukat fejezik ki, hogy a leszerelési konferencia az átnyújtott memorandum kérdésében már most hozzon határozatot.

nácsot tartott és a miniszterelnök izgalomtól remegő hangon tudatta az eseményt a pénzügyminiszterrel, aki azt az első pillanatban nem is akarta elhinni.

A zlini gyártelep a tragédiáról hivatalos jelentést adott ki, amely szerint

a repülőgép vasvázának éles darabjai a cipőkirályt három részre vágták és Bronze pilóta is azonnal szörnyethalt.

A katasztrófa okát mindeddig nem sikerült megállapítani. A gyár vezetősége cáfolja azt a hírt, mintha Bata szándékosan vetett volna véget életének. Az öngyilkosság híreinek az adott tápot, hogy két héttel ezelőtt a Bata-üzemek azon a címen, hogy a munkásoknak nyári szabadságot adnak, beszüntették munkájukat és ebből a közvélemény Bata anyagi romlására következett. A pozsonyi gyártelepen a szerencsétlenség híreinek vétele után kitűzték a fekete lobogót. Rendkívül érdekes, hogy Zlinben azok a feltűnésteltő hírek terjedtek el, hogy

Bata bosszu áldozata lett. A hírek szerint a munkások bosszút akartak állni azért, mert a cipőkirály telepein nyári szünetet rendelt el

és ezzel az egész vidék lakosságát nyomorba döntötte.

A Bata-üzemek igazgatósága a közönség tájékoztatására hivatalos nyilatkozatot tett közzé, amelyben leszögezi, hogy a Bata-műveknek nincsenek adósságai, a vállalat adóit pontosan kifizette és hogy az üzemnek a bankokban levő készpénze fedezetet nyújt az alkalmazottak letéteire, amelyeket bármely pillanatban kifizethet. A további munka biztosítva van, annál is inkább, mert Bata röviddel halála előtt megteremtette a további fejlődés alap-

Sorozatos kudarc után a világháboruban alapította meg Bata Tamás karrierjét

Bata Tamás alacsony sorból küzdött fel magát, egy, az egész világot behálózó vállalkozás élére. Zlinben született, atyja egyszerű cipész volt. Tizenöt éves korában lépett be atyja műhelyébe cipészinaként, majd három év múlva önálló műhelyt nyitott. Később, 1891-ben bátyjával és nővérével cipészüzletet létesített, azonban vállalkozásuk nem sikerült és minden igyekezete ellenére sem tudott boldogulni. Végre 1904-ben elhatározta, hogy kivándorol Amerikába és a korlátlan lehetőségek hazájában próbál existenciát teremteni. Lynn városban telepedett le, ahol ismét cipőüzletet létesített. Csakhamar azonban úgy látta, hogy Amerikában sem tud zöldágra vergődni és két esztendő küzdelem után feladta a harcot. Visszatért Prágába és itt küzdött, egészen a háború kitöréséig.

Bata, a hadseregszállító

A háború fordulópontot jelentett Bata Tamás életében. 1914-ben sikerült összeköttetést teremteni a bécsi hadügyminisztériummal és hadseregszállító lett. Ettől az időponttól kezdve karrierje mindjobban felfelé ivelt. Első megrendeléséknél 50.000 pár vászoncipőt szállított a katonaságnak. Az elsőt követte a többi és Bata virágzó cipőgyár tulajdonosa lett. A háború elején még csak száz munkással dolgozott, ez a szám azonban rohamosan emelkedett és a háború második évében már ötezer munkása volt a Bata-gyárnak. A kis cipészinásból milliomos lett.

Nagykonceptiójú ember volt a cipőgyá-

rait. A hivatalos jelentés azt is megemlíti, hogy az üzemek vezetőségében változás nem állott be.

Éjfél után az Aradi Közlöny prágai tudósítója a következő új részleteket jelenti Bata halálos repülőszerencsétlenségéről:

Bata üzleti utjaira rendszerint repülőgépen utazott és mivel ma is sürgős üzleti ügyekben kellett Zürichbe utaznia, kiadta a rendeletet, hogy a kora reggeli órákban repülőgép álljon rendelkezésére. A cseh cipőgyárosnak külön repülőtere volt és a hangárakban állandóan hat gép állott utrakészen. A gyáros rendelkezése alapján ma reggel hat órára elő is készítették az egyik legjobb repülőgépet, amelyet Brucsek cseh pilóta vezetett. Az indulást azonban mintegy másfél órával el kellett halasztani, mivel olyan sűrű köd vette körül a repülőtérrel, hogy lehetetlen volt a felszállás. Közben több helyről érkezett időjárás-jelentés, amelyek egyöntetileg kedvező légköri viszonyokat jeleztek. A kedvező időjárásról szóló jelentések vétele után a pilóta azt ajánlotta Bata-nak, hogy pár órát várjanak még az indulással. Bata azonban kiadta a parancsot az indulásra, miután délelőtt tíz órára Zürichben kellett lenni.

Hatvan méter magasságból zuhant le a repülőgép és pozdorjává zuzódott

A repülőgép startja meg is történt. Alig telt el azonban egy-két perc, amikor a repülőtérre összegyűltek borzalmas látványnak lettek szemtanúi. A repülőgép motorjának berregése hirtelen megszűnt és a gép zuhanni kezdett. A következő másodpercben a hatalmas repülőgép már teljesen pozdorjává zuzva, hevert a repülőtér közelében. Mire a személyzet odaérkezett, úgy Bata, mint a pilóta már halottak voltak. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy az első hírekkel ellentétben a repülőgép nem többszáz, hanem mindössze csak 50-60 méter magasságból zuhant le.

Bata cipőgyárában 20 ezer munkást foglalkoztatott és egy legutóbb megjelent kimutatás szerint, 1931-ben naponta 130 ezer pár cipőt gyártott. Legutóbb Amerikában járt, ahol különböző nagyobb gyárakban tanulmányozta az amerikai cipőipart.

ros, aki nem elégedett meg az első sikerekkel, nem állott meg az első milliónál, hanem minden erejével vállalatát kiterjesztésén dolgozott. Amikor megalakult a csehszlovák állam, Bata Tamás már Amerikában is létesített két cipőgyárat. A gyárak Lyn városban épültek, ahol életének legnagyobb kudarcra érte Batát. A Ford-rendszerhez hasonlóan folyt a munka az amerikai telepeken, amelyek hamarosan virágzó vállalatokká lettek. Hatalmas energiával, a világ egyik legismertebb márkájává tette a Bata-cipőt. Az utóbbi időben nagykonceptiójú tervet dolgozott, Amerikában és a Rajna-vidéken vásárolt telepeket, ahol újabb gyárakat akarta felállítani. A halál azonban megakadályozta őt terveit keresztülvitelében és az új Bata-gyárak előreláthatólag már nem épülnek fel.

CORSO-MOZGO mai műsora:

Mesterséges hűtés! — Nyitott tető! — Kellemes, hűvös terem!

A póruljárt zsarnok!

VIDÁM UFA sportfilm! Max Adalbert, Evelin Holt, Helm Könecke. MA UTÓLJÁRA!

Jön KICSERÉLEM A FELESÉGEM! a legmulatságosabb ANNY ONDRA-film, Siegfried Aruo és Félix Bressart-tal!

Jön! VILÁGSZENZÁCIÓ! 100.000 szereplő! SODOMA és GOMORRHA! hangos filmváltozata!

Rövid idő alatt harmadszor törtek be a CSETEY és SEITZ-céghez

Tovább folyik az aradi betörőbanda garázdálkodása — A tetteseknek nyoma veszett — Arad legforgalmasabb helyén történt a bejárás

A tettesek csak revolvereket és töltényeket raboltak el

Ma reggel újabb betörést fedeztek fel Aradon. A betörést oly vakmerő módon hajtották végre, hogy szinte csodálatosnak és szinte a lehetetlenséggel határosnak tűnik fel, hogy azt elkövetése idejében senki sem vette észre. Az ügyről egyébként alábbi részletes tudósításunkban számolunk be:

Ma reggel háromnegyed hat órakor rendőr jelent meg a Csetey és Seitz-cég egyik tagjának, Cseteynek a lakásán, akivel tudatta, hogy üzletében betörést követtek el, a redőnyt felhúzták és az üzletből nagymennyiségű árut loptak el. A cég tulajdonosa természetesen azonnal a helyszínre sietett, ahol a legnagyobb megdöbbenéssel állapította meg, hogy kirakata teljesen nyitva van és onnan számos árucikk hiányzik.

A vakmerő betörők eredményes munkája

A betörésről természetesen azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan Four Gyula komiszár, valamint Sava és Dumitrescu detektívek szállottak ki a helyszínre. A rendőri bizottság megállapította, hogy a redőny lakatát vagy lefűrészték, vagy speciális ollóval levágták. A lakat egyébként eltűnt és annak még csak nyomait sem sikerült megtalálni. A betörők, akik föltétlenül többen voltak, lecsavarták a redőny két zárát, majd pedig feltolták a redőnyt. Ehhez nyilvánvalóan valami botra, vagy rudra volt szükségük, mert abban az esetben, ha a redőnyt nem tolják fel egészen, akkor nem tudták volna a kirakat ablakát kinyitni. Érdekes az is, hogy a volt Boros Bénétiéren, ahol a Csetey és Seitz-féle üzlet helyisége van és amely meglehetősen forgalmas pontja a városnak,

az éjszaka folyamán senki sem lett figyelmes a redőny dübörgésére.

Megállapította a rendőri bizottság azt is, hogy a kirakat ablakának zárját vagy alkulcsosát, vagy vésővel nyitották ki a betörők, akik az üzlethelyiségbe nem hatoltak be. A vakmerő tettesek csak a kirakatban elhelyezett tárgyakból vittek el magukkal. Érdekes megemlíteni, hogy bár a kirakatban puszkák, szerszámok és egyéb holmik is voltak, a betörők csak revolvereket és töltényeket vittek magukhoz.

Összesen tizenhat revolvert és 375 töltényt vittek el,

tizenkétezer lej összértékben. A betörők a kirakat ablakát nyitva hagyták, a redőnyt nem húzták le, úgy, hogy a kirakat a kora reggeli órákig tárva-nyitva volt. A cég tulajdonosának vallomása szerint a három méter széles és

A leépitéstől való félelmében öngyilkosságot kísérelt meg egy kisebbségi postatisztviselő

Férje borotvájával felvágta ütőerelt

Temesvárról jelentik: Matlak Mariska, a temesvári postavám 30 éves tisztviselője, tegnap éjjel lakásán öngyilkosságot kísérelt meg. A szerencsétlen asszonyt már hónapok óta súlyos idegbajban szenvedett. Állandóan kényszerképzetek üldözték és bár családi élete a legharmónikusabbnak látszott, az állandó félelem, hogy a kisebbségi tisztviselőket leépitik, felőrölte idegeit. Az elmúlt napon a posta jelentést kapott, hogy a vezérigazgató látogatását várhatják vasárnapra. Ez a hír annyira felizgatta az idegbeteg asszonyt, hogy az éjszaka folyamán férje borotvájával felvágta mindkét csuklóján ütőerelt. Az öngyilkosságot még idejekorán észrevették és értesítették a mentőket, akik a szerencsétlen asszonyt be szállították a kórházba.

nchezen működő redőny feltolásához legalább két emberre volt szükség.

A rendőrség emberei kihallgatták a szomszédokat is, így Fleiszig vendéglőst is, aki azt vallotta, hogy vendéglőjét valamivel fél kettő után zárta be, ekkor körülnézett az uccán, de ott semmi gyanusát nem észlelt. A betörést tehát később, minden valószínűség szerint a legnagyobb gyorsasággal kellett a tetteseknek elkövetniök.

A Csetey és Seitz-céghez egyébként rövid idő alatt harmadszor törtek be.

Alig egy évvel ezelőtt történt az első betörés, ez év június negyedikén a második, míg most harmadszor törtek be az üzletbe. Az első két betörésnél is főleg revolvereket vittek magukkal a betörők, de magukhoz vettek olyan szerszámokat is, amelyeket betöréseknél felhasználhattak. Az ügyben a rendőrség teljes apparátussal vezette be a nyomozást, annál is inkább, mivel az utóbbi időben feltűnő módon megsaporodott Aradon a betörések száma és ezeket a betöréseket szinte kivétel nélkül az jellemezte, hogy azokat a legnagyobb vakmerőséggel, a város legforgalmasabb pontjain követték el, sőt valószínűnek tűnik az is, őrségnek még nem sikerült elfogni és így nem lehetetlen, hogy több betörést ugyanazok követték el, sőt valószínűnek tűnik fel az is, hogy az elmúlt éjszakai betörésnek az volt a célja, hogy a bandát kellőképpen felfegyverezzék.

Magyarok! Jelünk:

Listavezetőnk: dr. Parecz Béla.

Mindenki vegye át választási igazolványát!

Istratescu törvényszéki elnök nyilatkozata -- Feltűnően csekély számban jelentkeznek az aradi polgárok a szavazó-igazolványokért
A kiosztást pénteken délután 6-kor fejezik be

Az aradi járásbíró Istratescu törvényszéki elnök, vezető-járásbíró intézkedésére keiretlenként osztja ki a választási igazolványokat. Tekintettel arra, hogy a választási törvény utasítása szerint a választás előtt 48 órával be kell fejezni az igazolványok kiosztását, a járásbíró vezetője a következő felhívással fordult Aradváros lakosságához:

Az egyes választókerületekből beérkezett jelentések szerint az igazolványok kiosztása rendkívül lassan halad előre. Ennek magyarázata abban keresendő, hogy Aradváros választópolgárai feltűnően csekély számban jelentkeznek az igazolványok átvételére. A városnak mintegy 16.000 választója van, tehát kerületenként több mint 3000 igazolvány kerül kiosztásra, azonban megállapítható, hogy naponként 100—120 választónál több nem vette át igazolványát, mivel a kiosztást pénteken délután 6 órakor befejezik s a törvény az igazolványok átvételét kötelezővé teszi annyival is inkább, mert a bíróságnál hátrahagyott igazolványok tulajdonosait 500 lej pénzbüntetéssel sújtják.

A járásbíró vezetőjének ma életbeléptetett intézkedése szerint a mikalakaioknak

Az ügyvédek honoráriumai ügyében elvi jelentőségű döntést hozott a temesvári Tábla

Az aradi és temesvári ügyvédek memoranduma a bucaresti-i Ügyvédszövetséghez.

Ugy az aradi, mint a temesvári ügyvédi kar élénk érdeklődéssel várta annak az elszámolási pernek a kimenetelét, amelynek vádlottja Gherman Dante dr. aradi ügyvéd volt és amelyben a temesvári Tábla végül is jogerősen felmentette Gherman dr.-t. Az ügyvédi kar érdeklődése azzal volt magyarázható, hogy az utóbbi időben számos esetben egyes felek a polgári bíróság megkerülésével a vádhatóságokhoz fordultak panasszal az ügyvédek ellen. A fenti ügyben a Tábla elvi jelentőségű ítéletet hozott, amennyiben nem adott helyet az aradi törvényszék azon álláspontjának, hogy az ügyvéd csak akkor tarthatja vissza a nála befolyt összegből a neki, munkája és kiadásai fejében járó követelését, ha ügyfeleivel szemben bíróilag megállapított esedékes követelése van. Ugy döntött, hogy az ügyvéd semminemű büncselekményt nem követ el, ha igazolt munkája és kiadásai fejében visszatartja követelését.

A temesvári felmentő ítélet alapján az ügyvédek mozgalmat indítottak, hogy a jövőben ne legyenek kitéve hasonló elszámolási differenciákból folyó bünyegyeknek és ebből a célból több aradi és temesvári ügyvéd részletes memorandumot küldött a bucaresti-i Ügyvédi Szövetséghez. A memorandumban arra kérték a Szövetséget, hogy interveniáljon az igazságügyminiszteriumnál oly értelemben, hogy a vádhatóságok ezentúl azon feljelentőket, akik elszámolásból kifolyólag az ügyvédek ellen hozzájuk fordulnak, utasítsák a polgári bíróságokhoz, ami által megkímélik az ügyvédek azokatól a nagy anyagi és erkölcsi károktól, amelyek a hasonló feljelentések előidézik. A memorandumban egyben arra kéri az Ügyvédszövetséget, hogy az új parlament előtt táriák fel az ügyvédi törvény hibáit és az ennek következtében előállott sérelmeket. A memorandumban végül azt kéri az ügyvédek, hogy az igazságügyminiszter hasson oda, hogy a vádhatóságok a legszigorubban járjanak el hivatalból a hamisan vádolók ellen.

nem kell a városba bejönniök választói igazolványaik átvételére, mert a legnagyobb nehézségek között történt személyazonosságuk igazolása. A legtöbb mikalakai lakos iratai az árviz alkalmával elkallódtak és az új intézkedéssel Istratescu elnök meg akarja könnyíteni az igazolványok kiosztását oly módon, hogy az átvétel alkalmával két tanu is igazolhatja a választó személyazonosságát. Mivel az igazolványok átvételére mindössze három nap áll rendelkezésre, különösen a Magyar Párt választóinak áll elsősorban érdekében, hogy az igazolványokért haladéktalanul jelentkezzenek, mert az utolsó napok tolongásainál kérdéses, hogy hozzájutnak-e igazolványaikhoz, melynek hiányában nemcsak hogy megbüntetik őket, hanem állampolgári jogaikat sem gyakorolhatják.

Itt írjuk még, hogy az aradi törvényszéken Hargot főelnök, Lázár Agoston dr. delegált megyei prefektus jelenlétében ma délelőtt tartotta meg a sorsolást arravonatkozólag, hogy az aradi törvényszék bírái közül az egyes községekben és kerületekben, valamint Aradon ki vezeti le a választást. A sorsolás megejtése után a kimutatás összeállítását nyomban megkezdte az elnöki osztály, amelyet a holnapi nap folyamán közölnek a nyilvánossággal.

Kolozsváron leleplezik az aradi képsorsoló Clondát

Tanulságos beszélgetés Ács Ferenc kolozsvári neves festőművésszel, aki hónapokkal ezelőtt eladta képét Clonda üzlettársának, a láthatatlan Zirimis nevű regáti vállalkozónak. Új adatok az aradvárosi vizsgálathoz Kolozsvárról Erdély és a Bánság kulturális vezérfelügyelője is intenzíven érdeklődik a városi fegyelmi vizsgálat iránt

Cluj-Kolozsvár. (Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Azt hinné az ember, hogy a választási láz forgatagán kívül minden más ügy iránt megcsappant a nagyközönség érdeklődése. Eppen ezért a kolozsvári művészeti vezérfelügyelősen őszinte meglepetéssel hallottam a kérdést:

— No és, — mondja csak, — *mi van a Popa Constantin aradi kulturánácsos fegyelmi ügyével...?*

Isac Emil, Erdély és a Bánság művészeti és kulturális vezérfelügyelője tette fel a fenti kérdést, miközben őszinte érdeklődéssel hajolt felém ezüstös, mély intuíciót sugárzó művész-feje... Az újságíró köteles tárgyilagossá-gával ismertetem a helyzetet: a fegyelmi vizsgálat folyik a Clonda-féle „jótékony” képsorsolási ügyben, amelyet Aradváros erkölcsi persztizsének védelme alatt rendeztek s immár a második fegyelmi biztos, Aradváros főügyésze viszi a vizsgálatot.

— Dehát ki az a Clonda...? — vetették fel ezután a kérdést. *Tényleg, ki ez a Clonda...?*

Ismeretes az Aradi Közlöny olvasótáborá előtt, hogy Clonda Augustin mint egy kolozsvári képzőművészeti egyesület titkára tünt fel Aradon. Kolozsvári... tehát helyben vagyunk: mi sem könnyebb, minthogy megkeressük azt a bizonyos képzőművészeti egyesületet...

Sajnálattal kellett meggyőződnöm róla, hogy

olyan jelentős képzőművészeti egyesület nem létezik Kolozsváron, amely azzal dí-csekedhetne, hogy az aradi képzőművészek „felsegítőjét” a saját titkárának vallhatja.

Alkalmam volt megkérdezni több román és magyar képzőművészt: valamennyien csak a fejüket csóválták. Ismeretlen...?

Clonda kolozsvári szereplése

Ó nem! Az aradi „Primaria Municipiului Arad” hivatalos jelzéssel kibocsátott sorsjegyek Kolozsváron is a Clonda Ágoston nyomaira vezettek. Három neves kolozsvári festőművész képe szerepel a kisorsolásra szánt képek listájának legelején: „Gyümölcsök”, Popp Sándor képe. 2. „Párisi ucca”, Brana Miklós képe és 3. „Parasztházak”, Ács Ferenc képe. A 4. számú P. Feier-féle képpel együtt 18.600 lej értékben. Megállapíthattam, hogy *Brana már évek óta Párisban él*: Popp Sándor professzor, a megszüntetett kolozsvári Képzőművészeti Főiskola igazgatója pedig egyelőre kinyomozhatatlan helyen lakik. Marad tehát Ács Ferenc, ez az országoshírű régi kolozsvári mester, akire aktfestés közben a Bolyai-ucca 2. számú lakásán rá is találtam.

— Clonda...? Hogyne, ismerem — mondotta Ács Ferenc, a spanyolfal mögé küldve csinos modelljét, aki unottan öltözködni kezdett — *sok szívesseget tett itt már mindnyájunknak ez a fiu...* Valami sorsolásokat rendez országpszerte, képekkel...

— Ugy van, ez az az ur — mondtuk —

MEGJELENT
a Mezőgazdasági adósságok orvoslásáról (konverzióról) szóló törvény
Végrehajtási utasítása.

Írták:

**Dr. Gáspár Gyula és
Dr. Váradi Ödön**

teljes román szöveggel, magyar fordítással és magyarázatokkal.

Ára: 50. — lej.

Kapható: az Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban

sőt az Ön által bizományba adott képeket is sorsolja...

Ács meglepetten fülelt fel:

— Az én általam bizományba adott képeket...? De uram,

ilyenről igazán nem tudok semmit...?!

Csakis a legritkább esetben adtam eddig is képet bizományba: az utóbbi években pedig csak is készpénzért adok ki képet a kezeim közül...!

Megmutattam Ács Ferencnek a saját aradvárosi sorsjegyemet, amelynek 3. nyeresemény-képe:

„Casa taranesti” de Ács.

— Hja uram, sok parasztházat festettem már életemben — mondotta vállat vonva — honnan tudnám megmondani, melyikről van szó? Azt mondja, *négyezer lej értékben szerepel a hivatalos listán?*

Az ügy láthatólag szeget ütött a fejébe a kolozsvári művésznak. És aztán lassan, egyre bizalmasabbá váló beszélgetésünk során kibontakozott előttem Clonda Ágoston „kolozsvári

képzőművészeti titkár” kolozsvári szereplése is. Ács Ferenc festőművész előadta, hogy jónéhány hónappal ezelőtt vértartta Clonda a kolozsvári festőművészeket is, akikről képeket kért bizományba. Itt nem szokás értékes képeket bizományba adni ismeretlen vállalkozó fiatal embereknek, mire

Clonda tárgyalásba bocsájtkozott többek között Áccsal is, hogy a képet tőle örökön megvegye.

Az üzleti tárgyalásba később bekapcsolódott Clonda pénzesztársa, egy Zirimis nevű regáti üzletember is, aki végül is megvette Ácstól a képet. Dehát akkor még szó sem volt semmiféle „jótékony” sorsolásról...

Jó üzlet volt a képsorsolás

Másszóval: az aradi festőművészek gyűnját Ács Ferenc kolozsvári kollégájuk félre nem érthető tárgyilagossággal beigazolta.

Clonda a saját tulajdonát képező képeket vette fel első helyeken az aradi képsorsolási listára 18.600 lej értékben s csak utána az aradiakét,

jóval alacsonyabb árak mellett. Nem volt elég tehát a kulturánácsossal szemben kikötött 20 százalékos részesedése: még az aradi festők elől is meg akarta keresni a fenti összeget. Mindezt Aradváros erkölcsi védnöksége alatt, kulturánácsosi felülbélyegzéssel ellátott sorsjegyek alapján.

Erdély hivatalos fővárosában is sokan várják az aradvárosi hivatalos vizsgálat tárgyilagossági eredményeit, mert az igazságnak minden akadályokon keresztül is ki kell derülnie!

JAKAB GÉZA.

Ritka alkalom

Nagyszerű élmény

Rendkívül olcsó

Bajor Gizi

lesz

Cs. Aczéllena

ARADI VENDÉGSZEREPLÉSE

19-én:

20-án:

21-én:

Husvétii vakáció

Porcellán

ARZA

Még ma váltsa meg jegyét.

PERFELVÉTELI KÉRELMEZ ADOTT BE a gáji kalapácsos gyilkosság egyik elíteltje

Küzdelem az asszony lakásán -- Gyilkosság a kalapáccsal -- Gálfi Anna, a gyilkosság bűnrészesese kérelmében tanukkal akarja bizonyítani ártatlanságát

Az aradi törvényszékhez ma érdekes beadvány érkezett, amelyben az aradi ügyészségi fogház egy rabja, akit emberölésben való bűnrészesességért ítélte el az aradi törvényszék, perének újrafelvételét kérte. A kérelem előzményei a következők:

Páratlan kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság történt az elmúlt év októberében Gájiban. Gálfi Anna takarítónő lakásán kalapáccsal agyonverték Eisenbeil József munkanélküli borbélysegédet. A gyilkosságot Sinogli Pál, Gálfi Anna vadházastársa követte el és a borzalmas tettben segítkezett neki Gálfi Anna is. A gyilkosok letartóztatásuk alkalmával azt vallották, hogy Eisenbeil József előzetesen jóviszonyban volt Gálfi Annával, akivel közös háztartásban is élt, de akivel később szakított. Ruháit az asszonynál hagyta s a kérdéses napon azok átvételére kereste fel régi lakását. Gálfi Anna megtagadta a ruhák kiadását, mire veszekedés, majd verekedés támadt az egykori vadházastársak között és Sinogli Pál akkor érkezett haza, midőn Eisenbeil az asszonyt inzultálta.

Rátámadt a férfire, aki most már az asszony helyett ellene fordult és a két férfi között valóságos élet-halálharc kezdődött. Változó szerencsével folyt a küzdelem és Gálfi Anna izgatottan leste azt a pillanatot, amidőn alkalma nyílik beleavatkozni a küzdelembe. Sinogli Pál javára. Midőn Sinoglinak sikerült ellenfelét maga alá gyűrni, Gálfi Anna kirohant

a konyhába, ahonnan egy súlyos kalapáccsal tért vissza, mellyel Eisenbeil fejére ütött. Az ütéstől a földön heverő ember elkábult, mire Sinogli átvette a kalapácsot és azzal a szó szoros értelmében darabokra zúzta a szerencsétlen ember fejét.

A törvényszék erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondotta ki vétkesnek Sinoglit, míg vadházastársát bűnrészeség miatt ítélte el. Az aradi törvényszék ítéletét a temesvári tábla is jóváhagyta és így az jogerőre emelkedett. Gálfi Anna perfelvétel iránti kérelmében kifejtette, hogy *tanui vannak arra*, miszerint a kalapáccsal nem ütött a földön fekvő Eisenbeil fejére. Mivel a vád szerint a gyilkosságot előkészítették, erre vonatkozólag azt hozza fel az asszony mentségére, hogy a verekedés által okozott izgalmában rohant a konyhába, ahol a legelső, kezeügyébe eső és védekezésre alkalmas tárgyat vette föl, amely ebben az esetben kalapács volt. A szobába visszatérve ezt adta a kezébe Sinoglinak, aki azután meggyilkolta Eisenbeilt.

Az aradi törvényszék még a nyári szünet előtt dönt a perfelvételi kérelemre vonatkozólag és amennyiben annak helyt ad, úgy rövidesen ismét megkezdik ebben az ügyben a vizsgálat lefolytatását.

Magyarok! Az önálló magyar lista jele a szorzójel:

✖

HIREK

Szász Endre ünneplése

Üdvözlő táviratokkal és levelekkel halmozták el a jubiláló újságírókat.

Kolozsvárról jelentik: Ma ünnepelte a romániai újságíró társadalom Szász Endre, a Keleti Újság felelős szerkesztője 25 esztendő újságírói működésének jubileumát. A református kollégium dísztermét megtöltötte a nagy és előkelő közönség. Krenner Miklós dr., az Erdélyi és Bánsági Újságírószervezet elnöke mondotta az ünnepi beszédet, majd küldöttség vezette be Szász Endrét. Stoica János dr. a prefektus nevében üdvözölte Szász Endrét, majd felolvasta Tleu Viorel dr. alminiszter magyar nyelvű üdvözlését. Ezután több hírlapíró a kartársak nevében köszöntötte Szász Endrét, aki meghatóan válaszolt. Az üdvözlőlevelek között felolvasták a Magyar Újságíró Egyesület üdvözlését, amelyet Harsányi Zsolt tolmácsolt és a Magyar Párt részéről Bethlen György gróf levelét. Az ünnepséget díszelőadás követte a színházban. utána bankett volt.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Meleg idő várható, helyenként még délutáni zivatarokkal.

CENTRAL MOZGÓ: A császár vadász.

A világháború emlékeztetőre készült leghatalmasabb remekmű, helyszíni felvételekkel, csodaszép természetfilmetekkel és egy eredeti hadszíntéri epizód programmszerű, élethű reprodukciójával. LUIS TRENNER, LISSI ARNA és KLAUS KLAUSSEN játszik a főszerepeket.

SELECT MOZGÓ: A tengeri farkas.

(Premier.) Jack London regénye nyomán készült ez az izgalmas kalózdrama, mely MILTON SILS utolsó filmje. Ebben a végig érdekfeszítő képből megrázó életrajzi felvételben kapjuk a tenger eldurvult lélekiségének életét, akik hihetetlen vadságukban annyira sem veszik az emberéletet, mint a tengernek egy csöppjét.

Előadások fél 8 és 10 órakor.

Tegnap pattant ki a titok

és ma már szájról-szájra szállt a híre, hogy ORSKA MARIA legkedvesebb szerepe, a „Meine Cousine aus Warschau” című vigjáték németül beszélő, énekes és zenés filmváltozata, mely „Kipróbálom az újamat” címen végigkacagatta a két sark között az egész világot, — néhány napon belül Aradra érkezik. Erről a filmről csak annyit kell tudni, hogy LIANE HAID játsza a címszerepet és mellette FRITZ SCHULZ, SZÖKE SZAKÁL, TALA BIRELL és HUSZÁR PUFFI gondoskodnak a tökéletes előadásról.

— A bucaresti-i kereskedők hat pontban foglalták össze kívánásaikat. Bucarestből jelentik: A bucaresti-i kereskedők és iparosok szövetsége tegnap gyűlést tartott, amelyen határozati javaslatot fogadtak el és a következő követeléseik teljesítését kérték: 1. Az összes állami és városi adók leszállítását. 2. Több engedékenységet az adók behajtásánál. 3. A boltberek leszállítását. 4. Az átlátszósági illeték leszállítását. 5. A forgalmi adó megszüntetését a kiskereskedők számára. 6. Olcsó hitelt a kereskedőknek és iparosoknak.

— **Rendület az aradi ügyészséghez a zavargások meggátolása céljából.** Az igazságügyminiszter kórtáviratot intézett az ország összes ügyészségeihez, így az aradihoz is, amelyben felhívja az ügyészség figyelmét arra, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel igyekezzen meggátolni minden oly kilengést, amely a választások komolyságának rovására esik. A rendőrhatalom az ügyészség rendelkezésére áll ebből a szempontból és politikai pártállásra való tekintet nélkül kell meggátolni az esetleges zavargásokat.

— **Kigyulladt lőporraktár.** Ma délelőtt Bucaresti környékén levő erődben tűz ütött ki. Az egyik lőporraktárban keletkezett tűz valószínűleg a nagy hőség következtében. A veszedelmes tüzet a tűzoltóknak nagy erőfeszítéssel két óra alatt sikerült lokalizálni. Nagymennyiségű lőpor robbant fel és a kár jelentékeny. A tűzvizsgálat megkezdődött, de keletkezésének okát eddig nem állapították meg.

LEGUJABB

Villanyvezetéket akart kikerülni Bata Tamás repülőgépe, amikor lezuhant

— Háromtagú direktórium a Bata-művek élén —

Éjszaka fél 3 órakor prágai tudósítók a következőket jelentik Bata Tamás tragikus repülőszerecséltenségéről:

Beható vizsgálat indult meg, amelynek célja tisztázni, mi okozta Bata repülőgépeinek lezuhását. Konkrét adatok eddig nem állnak rendelkezésre és csupán feltevések hangzanak el. Az egyik verzió szerint a repülőgép egy villanyvezetéket akart kikerülni, amikor

feloldatra billent, elvesztette az egyensúlyt és lezuhant. Ezt a feltevést tartják a legvalószínűbbnek.

A Bata-gyárak vezetése most három tagú direktórium kezébe megy át, amelynek tagjai: Jean Bata, az elhunyt mostohaapja, Vavrecska volt bécsi követ és Csipera igazgató. A tragikus körülmények között elhunyt cseh cipőgyáros temetése csütörtökön lesz Zlínben.

Érdekes kimutatás az aradi adóhátralékosokról

Orvosok és ügyvédek százezer jelen felüli hátralékai — Az adóbehajtás problémái

Az aradi pénzügyigazgatóság adóhivatalai a leérkezett utasítás alapján, most készültek el annak a kimutatásnak összcálításával, amelyben a legmagasabb adóhátralékos adófizetők vannak feltüntetve. Különös érdekfeszítést váltott ki az első kerületi adóhivatal összcálítása, ahol főképp Arad intellektuálisai fizetik adóikat. A hátralékok megállapításának munkálatait tulajdonképpen Bataja temesvári felügyelő kezdte meg és a kimutatást most zárta le az adóhivatal.

A kimutatásban a kereskedőkön kívül főleg az orvosok és ügyvédek szerepelnek nagyobb számban, így például a nyolc adóhátralékos orvossal szemben, 19 azoknak az ügyvédeknek a száma, akik még az elmult évi adójukat sem fizették be. Míg a kereskedőknél a legmagasabb adóhátralékban egy volt nagy textilkereskedő van 178.000 lejrel, addig az ügyvédekre vonatkozó kimutatásban 121.000 lej az a legmagasabb adóhátralék, amelyet egy aradi ügyvéd mindeztideig nem tudott kiegyenlíteni. Az orvosoknál 50.000 lejig terjed az adóhátralékok összege és ezeknél az adósoknál az adóhivatal már kivétel nélkül kitűzött árverést.

Az árverés tényleges megtartásának azonban elháríthatatlan akadályai vannak. Ugyanis a legtöbb ügyvédnek csak lakás, illetve irodaberendezés képezi egész vagyonálladékát, s ha ezekre az adóhivatal tűz is ki árverést, a befolyt eladási összegből az állam követelésének alig egy csekély hányada nyer fedezetet. A legtöbb irodaberendezés egyetlen értékes tárgya az írógép, amelyre ha akad is vevő, az alig értékesíthető 2—3000 lejnél magasabb áron.

Azok az adóhátralékos ügyvédek pedig, akiknek ingatlan vagyonuk van, mint az a jelenléből kiténik, igen érdekes módon gátolták meg, hogy ingatlanuk az adóhátralék címen lefoglalható, illetve elárverezhető legyen. Így például az egyik aradi ügyvéd, akiről köz tudomásu, hogy a közelmúltban vásárolta ingatlanát, a házat telekkönyvileg részvénytársaságra íratta át, mint vevőre. Ennek a részvénytársaságnak pedig igazgatója az ügyvéd felesége. Megjegyzendő, hogy az adóhivatali kimutatásban az ügyvéd 111.414 lej adóhátralékkal szerepel, amelyet azonban a kincstár nem tud az ingatlanra befizetni, mivel annak tényleges telekkönyvi birtokosa nincs adóhátralékban. Az adópénztárnak tehát meg kell elégednie azokkal a kisebb összegű törlesztésekkel, amelyeket az ügyvéd fennálló adótarozására teljesít.

— **Forradalom Braziliában.** Londonból jelentik: A braziliai Sao Paoloban forradalom tört ki. A lázadók megszállták az egész várost, elzárták a kikötőket és megalakították a forradalmi kormányt. Vargas, Brazília elnöke tizenkéttagú bizottságot küldött ki, hogy az új alkotmány tervezetét kidolgozzák.

— **Megdicsérte a minisztérium Vatian Aurel aradi anyakönyvvezetőt.** Ma leirat érkezett az aradi városházára a munkaügyi minisztériumból. A minisztérium igazolja, hogy Vatian Aurel aradi anyakönyvvezető statisztikai tanfolyamot végzett Bucarestben és megállapítja, hogy az aradi anyakönyvvezető figyelemmel, hozzáértéssel és igyekezettel dolgozott, úgy, hogy bizonyos, miszerint sikerülni fog neki Arad népesedési statisztikáját a lehető legpontosabban és legjobban összeállítani. A minisztériumi dicséretre számos városi tisztviselő gratulált a népszerű anyakönyvvezetőnek, akinek most teljesen új alapokra kell fektetni Aradváros népesedésének statisztikáját.

— **Bezárták a berlini egyetemet.** Berlinből jelentik: A berlini egyetem rektora ma rendeletet adott ki az egyetem bezárására. A bezárás azért történt, mert a rektornak tudomására jutott, hogy utóbb zavargások készülnek az egyetemen.

— **Aradváros pénzügyi hivatala a mikálkal újépítés céljára ma felvett egy millió lejt a Victoria takarékpénztárból, a minisztérium által engedélyezett három milliós kölcsön terhére.** A város vezetősége elrendelte, hogy azok a vállalkozók, akik anyagokat szállítanak az építkezések céljaira, pontosan, minden szombat délelőtt adják meg a leszállított anyagok árát.

— **Chisman Benzin-ügye nincs összeütközésben az Iparosok Hitelszövetkezetével.** Általános feltűnést keltett az Aradi Közlöny mai számának az a cikke, amelyben arról számoltunk be, hogy a Banca Poporala négyemillió lejles biztosítási ügyében a temesvári Tábla úgy döntött, hogy a beszédett négyemillió lej járulékkért nem ő felelős. Ugyanakkor azonban meg kívánjuk emléteni azt is, hogy az az intézmény, amelynek igazgatósága ellen a Tábla a vád megindítását javasolta, nem az Aradi Iparosok Hitelszövetkezte.

— **Véres harc parasztok és rendőrök között.** Varsóból jelentik: A közeli Jabon községben véres összeütközés volt a rendőrség és földművesek között a vásárdíj miatt. A tömegben agitátorok működtek és a rendőrség elsősorban az izgatókat akarta letartóztatni, amit azonban a parasztok megakadályoztak. Ijesztésül a rendőrök sortűzet adtak a levegőbe, mire a tömegből közáporral árasztották el a rendőrség embereit. Több lövés is eldőrdült és a golyók az egyik rendőrt súlyosan megsebesítették. A karhatalom erre a tömeg közé lött. Egy paraszt nyomban meghalt, míg másik kettő kórházba szállítás közben szenvedett ki. Számos súlyos sebesültje van az összeütközésnek. Négy agitátort a rendőrség letartóztatt.

— **A cuzista diákok törökkel felszerelve, egy zsidó kereskedő autóján indultak propaganda-utra.** Bucarestből jelentik: A Románból Bucaresti felé haladó vonatba 9 cuzista diák szállt fel ma délelőtt, jegy nélkül. Amikor a kalauz emiatt felelősségre vonta őket, botrányt csaptak és azzal fenyegették meg, hogy ledobják a vonatról. A legközelebbi állomáson leszállították őket és átadták a csendőrségnek. Megállapították, hogy a diákok kék uniformisban, törökkel felszerelve járták be a megyét, egy Winkelbaum nevű zsidó kereskedő autóján.

Aradi magyar választók, akik „teljesen ismeretlenek”

Jelentkezzenek az Aradi Közlöny szerkesztőségében

Az aradi városháza közigazgatási osztályán folyik annak a háromszáz magyar választónak beírása, akiknek felvételét a bíróság elrendelte. Velcsov Géza dr., a Magyar Párt elnökének intervenciója folytán, most már gyorsabban folyik ott a munka és talán sikerül a választások előtt még beírni a bíróság által felvett szavazókat. Feltűnő azonban, hogy az idézésekkel kiküldött városi ferálymesterek egész csomó idézést ráírták, hogy az illető választó „teljesen ismeretlen” azon a lakáscímen, amelyet a bíróság végzésében megjelölt. Miután könnyen feltehető, hogy itt — legjobb esetben is — mulasztások történtek, próbaképpen leközzöljük néhány ilyen „ismeretlen” választó nevét, azaz a kéressel, hogy az illetők jelentkezzenek mielőbb az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Az illető választók nevei a következők:

Antalik Béla, Doamna Balasa (Purgly Lajosné)-ucca 16.

Banda Tibor, Mihai Viteazul (Ferenc)-tér 17.

Adám Lajos M. Scaevola (Hajó)-u. 4.

Behm Ferenc, Oituz (Illés)-ucca 181.

Davidovics Árpád, Andrei Saguna (Varjassy Lajos)-ucca 3—5.

Balogh Sándor, Iosif Vulcan (Kazinczy)-ucca 6.

Koröty Sándor, Leucutia (Dugonics)-ucca 13.

Ily módon akarunk meggyőződni arról, vajjon a városi ágensek kötelességükhöz hűven, tényleg elvitték-e az idézéseket a választópolgárokhoz, vagy pedig — mint az már néhányszor megtörtént, — egyszerűen ráírták, hogy az illető nem található meg. A próba eredményét mindenestre érdeklődéssel várjuk.

— **Súlyos csapás ért egy aradi butorkezeskedőt.** Súlyos, ketős csapás érte tegnap Paladics György ismert aradi butorkezeskedőt, Paladics György felesége és annak özvegy Barta Mihályné nevű édesanyja, már hosszabb idő óta betegeskedtek. Rákos betegség támadta meg őket és a tegnapi napon először özvegy Barta Mihályné hunyt el 79 éves korában, röviddel ezután követte a leánya a halálba. Paladics Györgynét 49 éves korában ragadta el a halál. Mindkettőjük temetése holnap, szerdán este fél 8-kor lesz a felsőtemető halottasházából.

— **A Szamosba fulladt, miközben uszni tanította fiát.** Szatmárról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délután Szatmáron, ahol a Szamosban furdótt Fogarasi Pál 46 éves vasuti személypénztáros, Ernő nevű fiával és egy kollégájával. Fogarasi uszni tanította fiát, közben azonban elkapta egy örvény és gyermeke szemeláttára alámerült. Fiának és kollégájának segélykiáltására többben utána vetették magukat, de nem sikerült felszínre hozniok. A szerencsétlen ember holttestét csak ma vetette ki a Szamos, Vetés községénél. Két árvája gyászolja.

— **Arad egészségügyi statisztikája.** Az aradi városi főorvosi hivatal ma állította össze az elmúlt hónap egészségügyi statisztikáját. E szerint júniusban 74 halálessettel szemben 80 születés történt, amiből 41 fiú és 39 leány. Összesen 45 pár házasodott júniusban, ami az előző hónapokhoz képest a házasságok szaporulatát jelenti. Új tuberkulózis megbetegedés 62 történt, amiből 33 a férfi és 29 a női betegek száma. Vérbai megbetegedés a múlt hónapban 26 történt, skarlát 3, difteritisz 1, mumpsz 2 és malária 3.

— **Jelentkezzenek a személyazonossági igazolványokért.** Az aradi rendőrség népesedési osztálya az Aradi Közlöny útján hívja fel mindazokat, akik személyazonossági igazolványokért még mindezekig nem jelentkeztek, hogy a közeledő választásokra való tekintettel mielőbb váltsák ki igazolványukat annál is inkább, mert ezek az igazolványok a választási igazolványok kiváltásánál szükségesek. Ezen a héten az A kezdőbetűtől egészen M-ig adják ki a személyazonossági igazolványokat a jelentkezőknek.

Feltűnést keltő őrizetbevétel Aradon

Egy ismert aradi fiatalember kifosztott egy háztartásbeli alkalmazottat — Hálójába kerítette egy asszony, akit nem tudott ellátni elég pénzzel

Rendkívül érdekes és feltűnést keltő ügyben eszközölt őrizetbevételt ma az aradi rendőrség. Az őrizetbevétel kimő a szokványos rendőri nyomozások és eljárások tömegéből, amennyiben annak hőse egy közismert és általános szimpátiának örvendő, nemrégiben nőtűt aradi fiatalember, aki többször is szerepelt a nyilvánosság előtt Aradon. A rendőrségi őrizetbevétel mögött egy családi tragédia húzódik meg.

Házasságuk első idejében a két ember a legnagyobb harmóniában élt egymással. Ez addig tartott, amíg néhány hónappal ezelőtt a férj meg nem ismerkedett egy Mossóczy-telepi asszonnyal, aki valósággal hatalmába kerítette. A fiatal férj minden pénzét az asszonyra költötte és feleségét teljesen elhanyagolta. A hozzátartozók ismételtlen is figyelmeztették a férfit, hogy viselkedése nem fog jóra vezetni és többször is felszólították, hogy szakítson az asszonnyal. Ezek a figyelmeztető és józan

szavak azonban nem találtak talajra, a fiatal férj továbbra is többet volt a Mossóczy-telepi lakó asszonynál, mint otthon.

Nemrégiben azonban az anyagiak körül problémák merültek fel, az asszonynak több pénzre volt szüksége, mint amennyit a férfi adhatott volna. A könnyen befolyásolható ifjú végül is megfontolatlan cselekedetre határozta el magát. Egy óvatlan pillanatban beosont az ACSEV.-palota egyik lakásába s onnan a háztartási alkalmazottól tizenkétezer lejt vitt el. Az esettől természetesen feljelentést tettek a rendőrségre, ahova többeket előállítottak, köztük a fiatal férjet is. Mikor az ő kihallgatására került a sor, azonnal bevallotta, hogy a tettét ő követte el. Vallomása alapján a rendőrség kiszállt a Mossóczy-telepi házba, ott házkutatást eszközölt és valóban meg is találta a tizenkétezer lejt egy részét, valamint azokat a tárgyakat is, amelyeket a pénzen vásároltak. A szerencsétlen, eltévelyedett fiatalembert a rendőrség egyelőre még őrizetben tartja.

— **Nyugdíjfizetések.** Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjigazgatóságának közlése szerint, holnap, szerdán, a D. E. F kezdőbetűs nyugdíjasok illetményei kerülnek folyósításra.

— **Lopások Aradon.** Az aradi rendőrség a mai napon több lopás ügyében vezetett be eljárást, illetve vizsgálatot. A rendőrségen ma Muntean Victor feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik mikelakai lakásáról nagyobb mennyiségű tüziát elloptak. — Ugyancsak ismeretlen tettesek ellen tett feljelentést Borza Elek is, akinek négyezer lejt értékű biciklijét lopták el. — Lopással vádolva állította elő a rendőrségre Tamásdan György rendőr Tóth Julianna háztartásbeli alkalmazottat, aki munkaadónőjétől, Lutiwák Józsefnétől különböző holmikat loptott. Az elloptott tárgyakat a rendőrségnek sikerült a cselédeánynál megtalálni.

— **Az aradi árvizadó felebbezési tárgyalása.** Ma értesítés érkezett az aradi városházára a bucaresti-i központi revíziós bizottságtól az árvizadó ügyében. A revíziós bizottság közli, hogy július 19-ére halasztotta el az árvizadó ügyének tárgyalását, miután a felebbezők nem kaptak mind idezést a július 9-iki tárgyalásra. A város ügyészi hivatala megtette az intézkedéseket aziránt, hogy 19-én megfelelő módon képviseljük a várost.

Aki magyar, a Magyar Párttal szavaz!

— **A pankotai tűzoltók parkünnepélye.** Pankotáról jelentik: Nagyon jól sikerült kirándulással egybekötött parkünnepélyt rendezett a pankotai önkéntes tűzoltó- és gyári tűzoltó-egyesület. A község határában mintegy 4 kilométernyi távolságra fekvő Kopasz hegy akácós és fenyves erdejébe szállították ki autobuszokkal és teherautókkal a szórakozni vágyókat. Reggel kilenc órától kezdve egészen a késő esti órákig állandóan került-fordult az autobuszjárat és a vidám, kacagó gyermekek egész tömege nemkülönben a felnőttek vig csoportjai rándultak ki a kellemesen megrendezett parkünnepélyre. A rendezőség friss ételekről s itasító italokról gondoskodott, ezenkívül különböző szórakozások, úgymint lepényevés, zsákfutás, tombola stb. szolgáltak a mulatni vágyó közönség időtöltéséül. A pankotai fuvós gyermekzenekar és a Sparta szalonzenekara felváltva szolgáltatta a muzsikát, amelynek ütemes hangjai mellett folyt a tánc egészen a kora reggeli órákig. Ezt a kellemesen eltöltött, vidám kirándulást Giba Mihály, az agilis pankotai tűzoltóparancsnok készítette elő, aki fáradhatatlanul munkálkodott az összes tűzoltókkal együtt a felejthetetlenül szép nap sikerén.

— **Sortűzet adott a rendőrség a tüntető munkanélküliekre.** New-Yorkból jelentik: Saint Louis városban három ezer munkanélküli felvonulást tartott, majd megtámadta a rendőrséget. A rendőrök először csak gummibotjaikat használták, később azonban már sortűzet adtak le a tömegre. Az összeütközésnek 15 életveszélyes és 31 könnyebb sebesültje van.

— **Meghalt Gillette, a borotvapengekirály.**

Los Angelesből jelentik: Los Angelesben vasárnap 77 éves korában meghalt Gillette, a világhírű borotvapengekirály. Gillette élete igazi amerikai regény volt. A század első éveiben még senki sem ismerte nevét. Később világhírű gyáróssá nőtte ki magát, akinek gyáraiban ezidőszert naponta átlag 3 millió Gillette-penge készül. Az elhunyt gyáros a gazdasági és társadalmi tudományokat is művelte és több értékes könyve jelent meg.

— **Elítélt sikkasztó pénzügyi tisztviselő.**

Brassóból jelentik: A brassói ítélőtábla tegnap tárgyalta Domide Emil segesvári pénzügyigazgatósági tisztviselő sikkasztási és okirathamisítási ügyét. Domide megbízást kapott a tanítók bonjainak kiállítására és ezt visszaélésekre használta fel. Almasán János tanító bonját ellopta és ráhamisította felebvalójának nevét és az összeget, 1325 lejt felvette. A megtévedt tisztviselőt a segesvári törvényszék 6 hónapi fogságra ítélte, amit most a tábla jóváhagyott.

— **Agyonverte a jósnőt, mert megátkozta.**

Mezőkováczházáról jelentik: Véres tragédia tartja izgalomban az egész környék lakosságát. Lipták Mihály jómódu gazda egy baltacsapással agyonverte Biró Györgyné jósnőt, amiért megátkozta. Lipták sokat betegeskedett az utóbbi időben, mire felkereste a falu híres javasasszonyát, Biró Györgynét. Az asszony megvizsgálta és azt konstátálta, hogy a gazdát megszállta az ördög. Nyomban hozzá is látott az ördög kiűzéséhez, füveket szedett, bűvös italokat főzött Liptáknak, amelyet a gazdának el kellett fogyasztani. A kezelés heteken át tartott és Lipták mindenét pénzzé tette, hogy eleget tessen a javasasszony követeléseinek. Tegnap egy új ruhát követelt az asszony és a gazda most már nem tudta teljesíteni a követelést. Biróné erre megátkozta Liptákot, aki ma reggel baltát vett, elment a javasasszonyhoz és leütötte. Biróné nyomban meghalt, gyilkosát pedig letartóztatta a csendőrség.

— **A has feltése, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorhébúrut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő, vagy szív felé irányuló vértelülások ellensúlyozhatók.**

— **Egy Urodonal-kúra meggyógyítja az idegrángásokat, neurálgiait, ischiast, migrént, gázképződést (felfúvódást), oxidálja a zsírt, előmozdítja a táplálkozást, eltávolítja a testből a felesleges huygsavat.** Urodonal a világ legelterjedtebb ilyenmü gyógyszerere.

— **Óvakodjék a fogfájástól.** Ne várja meg, amíg fogfájás kirozsa. Már ma meg kellene kezdenie fogainak ápolását a híres Pebecco-fogpasztával, amely évtizedek óta bevált mint a leghatásosabb fogápolószer.

Művészi

gyermekfelvételek

készülnek

STOJKOVITS JÓZSEF műtermében
volt Szabadság-tér 16. szám alatt.

A velencei Ghetto-ban

Ahol még mindig muzsikál a mult...

Az „Aradi Közlöny” részére írta: PAÁL JÓB.

Venezia, 1932. július elején.

Valahányszor a lagunák városát járom, az első utam mindig a régi ghetto-ba vezet. És aztán nincsen nap, hogy el ne csavarogjak a szűk utcák egymásba torkoló labirintusában. Meghitt barátom is akad itt szép számmal, sőt az idén egy keresztfiura is tettem szert. Régi barátom: *Aboaf Angelo*, hordár és alkalmi munkás engem tisztelt meg azzal, hogy a fia komájának felkérjen, és asszisztáltam a legifjabb Aboaf névadási ceremóniáján és így most már rokon kapcsolatok is fűznek azokhoz az öreg házakhoz, ahol reggel és este, a déli nap rekkenő hőségében és ebéd után a miniatűr gelatteriak alig rónyi terraszán a maga bűbajos melódiáival a szívembe muzsikál a mult.

Mennyire fura játéka a véletlennek, hogy éppen Itáliában, ahol időtlen-idők óta eltűntek minden fajta válaszfalat zsidók és nem zsidók között,

ahol még csak hírből sem ismerik az anti-semitizmust,

maradt meg épségben és változatlanul a régi ghetto. Ott, ahol a ghetto falát már régen ledöntötte az emberek szívében a felvilágosodottság, épségben maradtak ránc azok a házak, ahol egykoron nem lakott más, csak zsidó, de ahol ma békésen fér meg egymás mellett ennek a városnak minden felekezeti polgára.

A *San Marcualig* kell elmenni vaporetto-val — az indóház előtt ez az utolsó állomás a *Canale granden* — aztán keresztül kell menni a *Rio terra San Leonardon* és máris a ghetto-nál vagyunk. Három ghetto is van-Venziában. A ghetto vecchio, a ghetto nuovo és a ghetto novissimo. Az ember persze azt hinné, hogy a ghetto vecchio a legöregebb ezek között, pedig nem így van. Aminthogy *Lussinpiccoló* is sokkal nagyobb, mint *Lussingrande*, azonképpen a ghetto nuovo sokkal öregebb, mint a ghetto vecchio. Keskeny tér, jobb és bal oldalán öt zsidó templom áll a házak között. Az egyik, a levantei, a legöregebb, az ugynevezett spanyol templomot a Spanyolországból idemenekült zsidók építették a tizenötödik század vége felé, a két német és az olasz templom már az újabb kor alkotásai, de azért ezek is megvaannak kétszáz esztendősek. Ma „volta-képpen” csak az egyik templomban tartanak rendes Istentiszteletet, a velencei zsidóknak — akiknek a száma mindössze alig kétezer — egy templom is elegendő.

Ötszáz személy lakik a ghetto-ban, amely kétségkívül még a különben érdekes Venéziának is egyik legérdekesebb látványossága. Miért? Én úgy érzem, hogy csak azért, mert semmit, de

semmit se veszített régi varázsából.

Este azonban nem szabad elmenni ide, akkor villanylámpák égnek a sikátorok fordulójánál és a villanylámpa valahogyan nem illik a középkor komor hangulatához. Napnyugta fele kell ide elsietni, olyankor, amikor lefelé bukik már a nap vörösen izzó korongja és az evezős-csapásoktól halkán csobogó kanálisok egymás mellett meghuzódó keskeny házainak falán vékonyan szántanak bágyadt csikokat a nap eltévedt sugarai. Ilyenkor kelnek szomorú, tompa elégiák a megtorpanó házak vízbe vesző szürke, zöld meg sárga falaiból, ilyenkor csap meg beemünket egy pillanatra szele annak a középkornak, amely Hispania partjairól elkergette a zsidókat, amely szegényé tette Spanyolországot és hatalmassá Velencét.

Van valami igazság abban, ahogyan *Aboaf Angelo* mondja nekem:

— Csak a szegény zsidók élnek a ghetto-ban, a gazdagok mindig a *Piazza San Marcon* laknak.

De azok is innen kerütek ki. Ez a ghetto adta legértékesebb embereit Venéziának, *Manin* kormányának két felelhetetlen emlékei ma-

SPORT KÖZLÖNY

Kéthetes turára megy e hó végén a Gloria,
Arad bajnokcsapata

A Gloria-CFR vezetősége néhány héttel ezelőtt tárgyalásokat kezdett több romániai sportegylet vezetőségével, néhány mérkőzés leköltése érdekében. A tura-tárgyalások már a befejezéshez közelednek és az előjelekből ítélve, e hó végén Arad bajnokcsapata, a Gloria, két hetes romániai turát fog lebonyolítani. A tervek szerint, a tura Brassóban kezdődne és Ploestin, Bucurestin, Constancán és Lugoson játszana a csapat mérkőzéseket. Ami eddig eredménynek számít, az, hogy biztos költése a klubnak Brassóban, Bucurestiben és Lugoson van. Valószínűnek látszik azonban, hogy a tervbe vett többi városokban is létre jön a tura.

Itt írjuk meg, hogy Arad bajnokcsapata, a

Aradon vendégszerepel vasárnap
a váradí Crisana

Az AMTE ellen áll ki a váradí legénység

A labdarugásban már az országos bajnokság is befejezést nyert és a beállott meleg időjárás miatt a közönség a bucaresti-i vasutas-csapat két napos vendégszereplésén is kis számban jelent meg, úgy, hogy a legnagyobb meglepetésünkre ma arról értesülünk az AMTE egyik vezetőségi tagjától, hogy a váradí Crisana-t költötték le vasárnapra. Ezen vasárnapi mérkőzésükkel fejezik be a szezon és a Nemzeti bajnokság megkezdéséig nem lépnek az aradi közönség elé. A munkásklub vezetőségének az a célja, hogy a közönségnek bemutassa azt a csapatát, amely ősszel részt vesz a Nemzeti bajnokság küzdelmeiben.

A megszökött gonosztevő lelőtt egy rendőrt

Hat lövést adott le a rendőrrre, aki igazolásra szölitotta fel
Napokon át nem lehetett vallomásra birni az elfogott betörőt

Brassóból jelentik: Vasárnap este súlyos sérülésekkel szállították kórházba *Marginianu* Ion rendőrt, aki kötelességtudásának esett áldozatul. A rendőr igazolásra szölitotta fel *Dobe Dumitru* 19 éves besszarabiai származásu bolgár fiatalembert, aki azonban nem teljesítette a rendőr kérését és *revolveréből hat lövést adott le*. Valamennyi golyó talált és *Marginianu* véresen terült el a földön. A merénylőt elfogták és a rendőrségre vitték, ahol hétfő estig minden választ megtagadott a hozzá intézett kérdésekre. Tegnap azután váratlanul közölte a bünyügyi osztály egyik tisztviselőjével, hogy a rendőrkesztor előtt hajlandó vallomást tenni. Nyomban a rendőrfőnök elé vezették és

niszferét: *Isacco Pesaro-Maurogonatot* és *Leone Pincherlet*, emlékeket márványba faragott sorok hirdetik a késő utókornak. Innen indult el az egyetemek katedrája felé sok-sok tehetség és ebből a ghetto-ból finanszírozták a keresztes háborúk pénzben megszoruló fejedelméit. *Még András magyar király se jutott volna az Udvoztó földjére, ha a Rialto partján a velencei zsidók nem adtak volna neki pénzt a továbbutazáshoz*. A bölcsök itt ringtak, — ha ugyan tellett bölcsőre — de a skarlátvörös talárok már ott feszengtek a dogek palotájában.

Keskeny rács az ablakok keresztfáján, lelakatolt ciszternák a miniatűr tér közepén, maszatos gyerekek a kut márványvályuja körül, gyerekasszonyok hófehér arcu csecsszopókkal a karjukon, félnék tekintetek a rácsok mögött, lehulló vakolat a házak tarka falán, fodrozódó

Brassóban kezdli és a Regáton keresztül, Lugos felé fejezi be utját. Dreschert szerződtették trénernek.

Gloria-CFR erősen készül az ősszel meginduló Nemzeti bajnokságra s ezt a készülődést mi sem jellemzi jobban, mint, hogy több játékos szerződtettek le és a csapat tréningjeinek vezetésére a klub vezetősége leszerződtette *Dreschert*, az Aradon előnyösen ismert sportembert, aki több évig az ATE csapatában játszott. *Drescher* tréneri munkájával sokat nyert Arad bajnokcsapata. Értesülésünk szerint, az AMTE is tárgyalásokban áll *Drescherrel*, oly irányban, hogy vállalja el a munkásklub trenirozását is. Miután, ha két helyen dolgozik *Drescher*, úgy sokkal olcsóbban jön ki a Gloria és így valószínűleg nem fog akadályokat gördíteni *Dreschernek*, hogy az AMTE csapatát is trenirozza.

O A vasárnapi evezős-versenyekről írott cikkünkbe tévedés csuszott be és ezért a Hajós női négyesének összeállítását az alábbiakban közöljük: *Horovitz Tiborné*, *Meer Imréné*, dr. *Ungár Imréné*, *Rosenberg Boris*, kormányos: *Kj. Domán Sándor*.

O Győzött a *Jugendverein Selénden*. A *Jugendverein* pankotai sportegylet szép összjátékával 5:1 (3:0) arányban győzött a seléndi Glorai felett. Góllövők: *Babar (1)*, *Wolf (2)*, *Titizer (1)* és *Bartók (1)*. Bíró: *Halász*.

O *Unirea-CFR (Gurahonc)—Ponorul (Alvaca)* 5:1 (2:0). Góllövők: *Rosu (2)*, *Kugler (2)*, *Dasko (1)*, illetve *Kubacsek*. Pártatlan bíró: *Lengyel (Gurahonc)*.

megkezdtek kihallgatását, amelynek során elmondotta, hogy 3 éves büntetésének kiltöltése közben a kolozsvári fogházból nemrég megszökött. *Kerti* munkára adták ki és egy észrevetlen pillanatban leütötte a kertészt, akinek elhatározással ült vonatra, hogy aki igazolásra szölitja fel és le akarja tartóztatni, egyszerűen lelövi. *Kolozsvártól Brassóig* a vonaton 1200 lejt, több órát és ékszert lopott. *Brassóba érve* elhatározta, hogy betörést követ el, ebben azonban *Marginianu* rendőr megakadályozta. A veszedelmes gonosztevő bünlajstromának összeállítása folyik és ennek megtörténte után átkisérik az ügyészségre.

szürke-víz a keskeny csatornáknak, ahol akár csak *Charon* a *Styxen*, némán és komoran evez a csolnakos, bezárva tartott kapuk, hatan egy szobában, vékony spárgán leeresztett kosarak, amibe pénzt tesz be az, aki leengedi a negyedik emeletről és zöldséggel tölti meg a boltos, aki évszázad óta ismeri a kereskedelemnek ezt a fajtáját, a kávéházak előtt sátorru, tépelt ruhájú szomorú emberek, ősi melódiák nekünk idegen akkordjai a régi zsinagógákban: ez a velencei ghetto ma, ez volt négyszáz esztendővel ezelőtt és ez lesz négyszáz év múlva. Ennek a darabka világnak talán sohasem is volt jelene, mindig csak a multja muzsikált.

De ez a muzsika szívbe markoló és megremegteti a lélek hurjait.

Akit elvisz a sorsa a lagunák városába, ne felejtsej eljenni a ghetto-ba.

Gyalogut készül a viadukton

Komoly lépés történt a viadukt problémájában

A vasuti viadukt kérdésében ma megtörtént az első komoly lépés. Aradváros mérnöki hivatala ugyanis a lakosság sürgető kérelmére elhatározta, hogy gyalogutat teremt, amelyen át a Mossóczy-telepek összeköttetést kapnak a belvárossal. A gyalogut — a mérnöki hivatal tervei szerint, — fából fog készülni és a viadukt egyik oldalán állítják fel. Erről átíratban értesítették a CFR-t, amelynek véleményezését kérték abban a tekintetben is, melyik oldalon engedélyezi a vasut a gyaloghidat. Az aradi üzletvezetőség az ügyet Bucurestibe terjesztette fel.

Ezzel azonban még korántsem nyert megoldást a viadukt kérdése. Az ideiglenes gyalogut a lakosság egyrésze számára nagy tömegtakarítást jelent, de hamarosan gondoskodni kell arról, hogy a kocsiforgalom is megindulhasson. Aradváros mérnöki hivatalának álláspontja az, hogy a város nem rendelkezik a szükséges milliókkal és így nem csinálhatja meg a viaduktot.

— De döntést fogunk provokálni és ha nem megy másképpen, felszólítjuk a vasutat, bontsa le teljesen a viaduktot, — jelentették ki. — Akkor pedig szabályszerű sorompókkal szerelik fel az utat és eltűnt az egész probléma. A vasut érdeke és kötelessége rendezni a viaduktot, ha pedig nem akar eleget tenni kötelességének, nem marad más hátra, mint a viadukt lebontása.

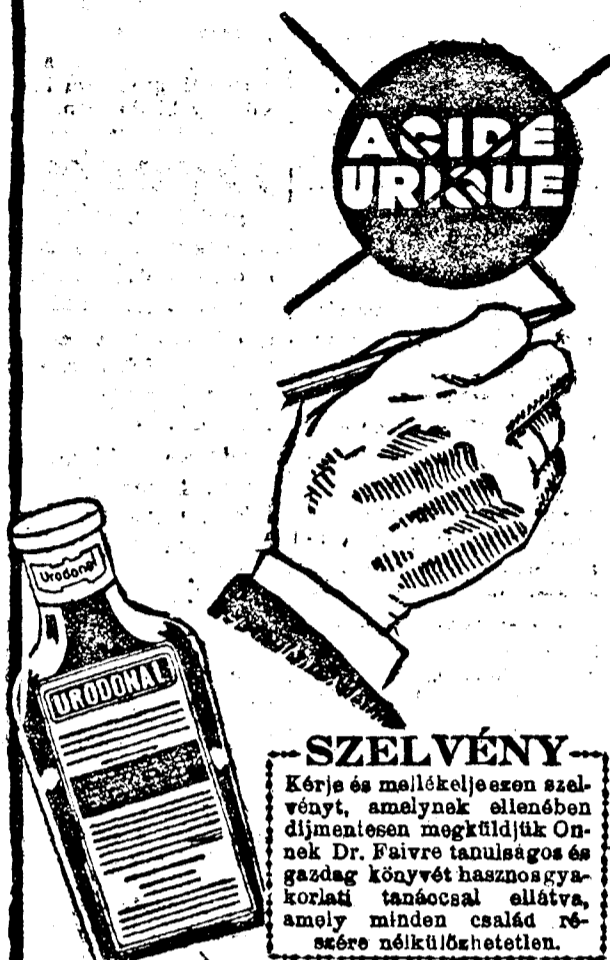
Színház — Irodalom — Művészet

* Az idei nyár legnagyobb szenzációja Bajor Gizi és Cs. Aczél Ilona aradi vendégszerplése. Az idei nyárnak három nevezetes napja lesz: Julius tizenkilenc, husz és huszonegy. Ma már mindenki tudja Aradon, hogy Bajor Gizi, Európa legnagyobb színésznője és Cs. Aczél Ilona három előadás keretében lépnek fel a nyári szinkörben. Tizenkilencedikén: Husvét-i vakáció, huszadikán: Porcellán és huszonegyedikén Szép Ernő hatalmas mélységű mesejátéka, az Azra kerülnek műsorra. Mind a három darab Bajor Gizi és Cs. Aczél Ilona parádés szerepe. Válogatni nyugodtan válogathat mindenki, gondolkozni azonban senkinek sem szabad, mert ma délután már megnyílik a színház elővételi pénztára. Anyagilag sem lehet probléma megtekinteni ezt a kultúreseményt, mert 90 lejtől tizenöt lejig mindenki kaphat jegyet. Harmincöt lejért már a földszinten foglalhat helyet.

* Anna Seghers: A szent barbarai halászház lázadása. Szent Barbara valami kis sziget a breton tengerparton. Lakói halászház és hajósok, csupa szegény ember, akiket a hatalmas messzi Társaság tart hatalmában. A Társaság valahol a városban székel, titokzatos és megfoghatatlan, a halászház közül senki sem látta, senki sem ismeri, csak alárendelt közegeivel érintkeztek, csak a hatalmat érezték a bőrükön. Tőle függ az egész kis sziget kis élete és halála. Ővé a föld, a víz, a hal, a levegő. Egyetlen szavával nyomorba taszithatja a falut és ez ellen a szó ellen nincs felebezzés. Ennek a néma harcnak a története Anna Seghers regénye. A harc kimenetele persze nem lehet kétséges. A Társaság győz, az izgató hurokra kerül. És minden megy tovább a régi uton. Anna Seghers kis regénye a legnagyobb német irodalmi díjat, a „Kleist-Preis“-t nyerte meg néhány esztendővel ezelőtt. Márai Sándor művészi fordítása pompásan simul a regény nehéz, sűrű atmoszférájához. A regény megjelenése igazi nyeresége az irodalomnak. Ára füzve 87 lej, kötve 135 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, ahol nincsen, Lepa-zenál, Cluj.

* Petschauer Attila a Színházi Élet olimpiai tudósítója. In c z e Sándor hetilapjának új számból jelent be, hogy a hollywoodi olimpiászról Petschauer Attila fogja tudósítani a Színházi Élet-et az olimpiász minden eseményéről. Ugyanolyan egyéni lesz ez a tudósítás, mint amilyen egyéniség Petschauer vivásban is. Három felvonásos szindarabmelléklet, kotta és kézimunkaiv van még a Színházi Élet-ben, amelynek ára 40 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-uca 8. előzetési díj megrendezésre 450 lej.

SZÜNTESSÉ MEG SZERENCSETLENSÉGÉNEK OKOZÓJÁT.

A húgysav a szenvedő emberiséget győző legtöbb betegségek okozója. Nem is számítva az általa okozott kellemetlenségeket. Normális körülmények között a húgysav szabad állapotban vagy lekötve a vérben fordul elő, de csak egészen kis mennyiségben, amelyet a szervezet fokozatosan ürít ki a természetes utakon át. Ha azonban a húgysav fölös mennyiségben képződik: túlbő vagy túlságos nitrogén tartalma táplálkozás után, vagy elégtelen felszívódás miatt, akkor azonnal felhalmozódik a véráramban kisebb vagy nagyobb kristály alakjában. Ezen kristályok a szigerekben kövecskék, az ízületekben urát lerakódások, a véréredényekben „kövek” és az összes szövetekben homok alakjában lerakódnak.

Innen származik a toxinok (mérgek) visszatartása az általános intoxikáció, amely a szervezet egyetlen egy részét sem kíméli meg mivel a véráram mindenütt eljut és az összes szöveteket átjárja.

Igy magyarázható, hogy az urikémia, amely az ízületegyulladások és a reumatikus diathesia okozója, kivétel nélkül — az egyéni diszpozíciónak megfelelően — aszerint, hogy a káros sok az ízületekben vagy az izmok mély rétegeiben, a szigerek izomzatában, a vesék aprócsövecskéiben az erek vagy a gyomorból hártáiban, a húgy hólyagban, a bőrfelhámjában, bizonyos idegdúcokban stb. rakódnak le, köszvényt, ízületi — vagy izomreumát, endocarditist (szívhartya-gyulladás) epekövet, vesegyulladás, asthmát, ekzémát, bőrtkát haj — és foghullást, látás és hallási zavart, étvágytalanságot és hákört okoz.

Amidőn tehát a rosszullét első jelenségei felkénnek, azonnal kezdjen meg egy húgysavelleni „URODONAL” kurát. Ezen kezelés mindig jó eredménnyel jár és visszaállítja az egyensúlyt és kiküszöböli a mérges anyagokat, védi meg a kellemetlenségtől.

SZELVÉNY

Kérje és mellékelje ezen szelvényt, amelynek ellenében díjmentesen megküldjük Önnek Dr. Faivre tanulságos és gazdag könyvét hasznos gyakorlati tanácsokkal ellátva, amely minden család részére nélkülözhetetlen.

URODONAL

URODONAL KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Románia gazdasági helyzete nem a legsúlyosabb”

a Népszövetség pénzügyi szakértői szerint

Királyi audiencián voltak Avenol és Loveday szakértők — Nemzetközi kölcsönről nem lehet szó — Auboin pénzügyi szakértő szeptemberben tér vissza Romániába

Avenol és Loveday népszövetségi pénzügyi szakértők ma délelőtt meglátogatták Vaida miniszterelnököt. Délután 4 órakor Avenol, 5 órakor Lovedayt fogadta kihallgatáson Károly király. Avenol fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy mennyire örül, hogy ismét meglátogathatta Romániát, be kell azonban vallania, hogy sokkal súlyosabb viszonyok között találta az országot, mint első látogatása alkalmával. Mivel Románia a Népszövetség támogatását kérte, a Népszövetség sietett eleget tenni a kérésnek, mert ez az ország mindig egyike volt a Népszövetség legerősebb támaszainak.

Nincs szó nemzetközi kölcsönről, hiszen a hitelélet mai helyzete nem is tenné azt most lehetővé. A lausannei konferencia éppen e tekintetben jelent fordulópontot a nemzetközi gazdasági élet szanálása terén és csak arról van szó, hogy Románia gazdasági és pénzügyi helyzetét megvizsgálva, megállapítsuk — úgy mond — melyek azok az eszközök, amelyek alkalmasak a főcél, az ország gazdasági életének normálissá tételére és gazdasági talpraállításának megvalósítására. Azt máris megállapítottam, — folytatta — hogy Románia

helyzete nem a legsúlyosabb. Más államok sokkal többet szenvedtek a válság következtében. Meg vagyok győződve arról, hogy Románia gabonájának megfelelő értékesítésével, a preferenciális rendszer alkalmazásával, az ország közigazgatásának és pénzügyi szervezeteinek a takarékoság elve alapján történendő átszervezésével és gyorsításával meg lehet közelíteni ezt a célt. Nem ellenőrizni jöttünk, — úgy mond — hanem megvizsgálni a helyzetet, tanáccsal szolgálni és biztosítani Romániának azt a nemzetközi közreműködést, mely a népszövetség egyik főcélja.

Avenol és Loveday péntekig maradnak az országban s valószínűleg Auboin francia pénzügyi szakértő társaságában utaznak haza. A Népszövetség a választások után újabb szakértő-bizottságot küld Romániába, amely részletes jelentést készít Románia pénzügyi helyzetéről és ezt a jelentést a Népszövetség szeptemberi ülészaka elé terjesztik. Auboin francia szakértő csak szeptemberben tér vissza az országba.

— Utban vannak a száz lejes ezüst-pénzek, Bucurestiből jelentik: Az előző kormány által megrendelt, ezüstpénz egy része már utban van Bucurestibe. Megérkezése után sokszáz millió lej értékben hozzák forgalomba az új pénznemet.

APRÓ HIRDETESEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetésnek 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

KÖZÉPKORU molnár állást keres. Vámmalomba, nagyobb malomba alkalmaznának is elmegy, azonnali belépésre is. Karkus Pál, Carpini's Ud, Torontál. 2254

ÉAKAS.

500 Leleért csinosan butorozott tiszta különbejáratu butorozott szoba kertse nyíló ablakkal, azonnali vagy július 15-re kiadó. Megtekinthető d. a. 8-12-ig vagy estei órákban. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Egy csinosan butorozott

ucai szoba, fürdőszobahasználattal, a földtérrel azonnal kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában.

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KÉTSZOBÁ, konyha és emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Két modern

2 szobás, előszobás, fürdőszobás, erkélyes lakás, azonnal kiadó. Cím: Szabadság-tér, Hajó-úca 86. 2248

Munkanélküliek alkalmazása az aradi vállalatoknál

Küldöttség dr. Botioc Elek Interimár-bizottsági elnökénél

Az aradi munkanélküliek küldöttsége ma megjelent dr. Botioc Elek interimár-bizottsági elnökénél, akit arra kértek a munkanélküliek nevében, interveniáljon a vállalatoknál, alkalmazza az aradi munkásokat. Botioc dr.-nál éppen jelen volt néhány vállalkozó, aki városi munkákat végzett. Az interimár-bizottság elnöke nyomban interveniált a városi vállalkozóknál, akik bejelentették, hány munkásra van szükségük és beleegyeztek abba, hogy az aradi munkanélkülieket alkalmazza a munkánál. Intervenció történt az aradi téglagyárosoknál is, akik most a mikalakai építkezésekhez szállítják a téglát, hogy ne alkalmazzanak idegen munkásokat, hanem aradiakat vegyenek fel. Mindenütt komoly ígéretet kapott az interimár-bizottsági elnök arra vonatkozólag, hogy abban az esetben, ha az aradi munkanélküliek ugyanolyan bér mellett hajlandók dolgozni, mint az idegenek, az aradiakat részesítik legelsősorban munkaalkalomban. A munkanélküliek képviselői erre kötelezték is magukat Botioc dr. előtt.

— A napokban átírtában kérem meg az összes aradi gyárat és vállalatokat — jelentette ki az interimár-bizottsági elnök — alkalmazza az idevaló munkásokat és segítsék a várost abban a törekvésében, hogy a munka nélkül állókat elhelyezze. Ha a központi revíziós bizottság jóváhagyja az árvizdóra vonatkozó szabályrendeletet, úgy nyomban megkezdjük a védgátak felépítését és emellett munkánál ismét aradiakat alkalmazunk nagyobb számban.

Botioc Elek dr. megígérte ezután, hogy már most gondoskodik arról, hogy megfelelő alap gyűljön össze a munkanélküliek segélyezésére és ezért tovább szedik az aradi közóhelyeken az egy lejes munkanélküli takácsokat, bélyegilleték formájában.

Ellensége a magyarnak, aki megbontja a magyarság egységét!

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BEFÖZNI VALÓ szép kajsza eladó. Str. Gen. Coanda 9. (Borona-ú.) 2255

VESZRE ajtót, 200 cm., ablakot 180 cm., fürdőszobaberendezést. Ajánlatot „Használt” jellegre kiadóba kérek.

SZALAGFÜRÉSZT, jókarban levő, vörösnék. Címeket a kiadóhivatalba kérek.

KITŰNŐ Prata porszívógép, 12 személyes üvegszervise, ezüst és alpaca evőeszközök, vitrinek, komód, intarziás szekrény, antik asztalok, zsúr asztal, fés, mények, perzsaszőnyvek, álló villanylámpák, ezüst évortatartók, függönyök, uriszoba, szalon, ebédlő és háló berendezések, ókszer, vázak, különböző dísz tárgyak, gramofon, zsúr asztal, komplett jókai, autokoffer stb. eladók. — SALGONÉ bizományi üzlete, Arad, Str. Horia (Széchenyi-úca) Neuman-palota.

HASZNALT, kintinó állapotban levő bicikli jó gumikkal, megvételekre készítették. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

JÓ ALLAPOTBAN levő fürdőszoba pocollal mosdó megvételekre készítették. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

GUMMICSÖVET kertbeültetésre, 26-30 folyómétert, kintinó állapotban, keresek, ár megjelölésért kérem. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 200

ÜZLETEK.

ÜZLETFELVÁSÁR a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnali kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Beraktározást

nagyon elosón, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban elosón vállalkozunk. „COMISIO”, Bul. Regale Ferdinand 21. szám.

INGATLAN.

Elköltözés miatt

eladó vagy kiadó ház, mely áll 3 szobát, 1 berendezett mécsárszék, 8 lakás, pince és más melléképítményekből Rovine (M. Pócska) Plac-tér 37. 2258

Eladó házak!

Volt Kossuth-úca egyik mellékutcájában, magas földszintes, gyönyörű urház, 3x2 szobás, részben fürdőszobás lakással, műhellyel, szép telekkel. 500 ezer lejért, a belvárosban egészen közel a szobás ur házához, oserópkályhával, egy kiholdas fajgyümölcsösrel, 450 ezer lejért, a volt Kossuth-úca végén, a volt vásártéren, 20 évig adómentes új magánház 2 szoba, előszoba, fürdőszoba lakással, 180 ezer lejért átígérem eladó. Meghívtott Kiss Lajos „URANUL” ingatlanforgalmi irodája, város házával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz., I.

Olcsó ház eladások!

Plac-tér közelében adómentes ház 1x4 szoba, 1x2 szoba és 1x1 szobás lakásokkal, 58.000 lej lövedelemmel, 480.000 lejért.

Szabadság-tér közelében 2x3 szobás fürdőszobás és 2x1 szobás lakásokkal 350.000 lejért.

Thokoly-tér közelében igen jó épület 1x4 és 1x2 szobás, fürdőszobás lakásokkal, kerttel, 500.000 lejért.

Szinház közelében 1x3 szobás és 3x2 szobás, fürdőszobás lakásokkal jó hozam 600.000 lejért.

Szabadság-tér közelében 1x4, 1x2, 1x3 szobás lakásokkal, üzlethelyiségekkel, 150.000 lej lövedelemmel, 900 ezer lejért.

Deák Ferenc-úca közelében 2x2 szobás lakásokkal, nagy boronccéval, virágos és gyümölcsös kerttel, 450 ezer lejért.

Thokoly-tér közelében 1x4 és 1x3 szobás, fürdőszobás lakásokkal, kerttel 620.000 lejért.

Atilla-tér közelében 1x4 szobás és 1x2 szobás, fürdőszobás lakásokkal, igen jó épület kerttel, 650.000 lejért.

Széchenyi-úca közelében 2x4 és 1x2 szobás, fürdőszobás lakásokkal, virágos és igen nagy gyümölcsös kerttel, 750.000 lejért.

Fentiekben kívül bérelhető, kisebb bérházak, kertek, magánházak, földek igen olcsón eladók. Bővebbet:

OMNIA

Ingatlanforgalmi iroda, Arad, Bulev. Reg. Maria 24.

KÜLÖNFÉLEK.

KERESEK v. Salacz-úca közelében ismét állót négy lónak. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 2257

UJ ÜZLETFELRENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

= A pénztárjegyek kibocsátásának hatása. A Banca Nationala azon lépésének, hogy újabb kibocsátás pénztárjegyeket, rendkívül kedvező hatása volt. Alig telt el egy hét azóta, hogy a jegybank bevezette a pénztárjegyek kibocsátását és máris több, mint száz millió lej került elhelyezésre a Banca Nationalánál. Ez az összeg természetesen jó részét a bankok letételeiből tevődött össze.

= A szeszmonopol bevezetése óta több, mint ötven vagon szesz került eladásra. A Monopol vezérigazgatósága egyelőre rendkívül nehézkesen dolgozik. A vásárlóknak rendkívül sok bürokratikus formalitással kell megküzdeniük. Így például az eladás csak kérvények ellenében történik, a Monopol tehát egyáltalán nem felel meg egy modern kereskedelmi vállalat feltételeinek. Abban az esetben, ha a különböző, a forgalmat gátló formalitásokat elengednék, akkor az állam nagyon szépen kereshetne a szeszszel az új, olcsó árak következtében. Értesülésünk szerint, a pénzügyminisztérium a kérdést tanulmányozás tárgyává tette és a szesz szétosztását rövidesen reorganizálja és racionalizálja.

Rádió műsor

— Romániai adószámlás. —

SZERDA, JULIUS 13.

Bucuresti 13. Gr. 18 Rzkar. 19. Rzkar. 20.40. Matei baritonista. 21. Ungureanu klarinétművész. 21.45. Zamfirescu hangvers. 22.15. Gall Marcel hereditáris. Budapest 11.15. Katonazene. 14. Déli harangszó. 14.05. A Magyar Szimfonikus Zenekar hangversenye. 6. „Kerekpáncsok országán át.” 7. Gramofonhangverseny. 8.30. Novellák. 9. Sándor Mária magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 10.15. A rádió külügyi negyedórása. 10.30. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Majd Toll Jancsi cigányzenekarának hangversenye a Kovács-étteremben. — Bécs. 13.30. Gr. 15.10. Klempereger gr. lemezek. 19.30. Roger szimf. dalai. Schwarz Anna énekesnő. 21.35. A bécsi szimfonikusok Veck szoprán-énekesnővel. 23.45. Geisler-zkar szór. zenéje. — Belgrad. 13. Gr. 14.05. Rzkar. 22. Dokics Djarkovics zong. művésze. 22.40. Spanyol zene. 23.20. Rzkar. 0.20. Seta Európán át. — Berlin. 18.50. Sárközi Béla táncokara. 21.20. Divatos dalok. — Kassa. 13.30. Gr. 14.30. Katona-

zenekar. 16.30. Rusiczka szalonötös. — Katowice. 16.05. Gr. 19. Népszerű hgv. 20.20. Könnyű és tánc z. 22. Az Eryn-kar hgv.-e. 22.50. Dubiska Irén heg. versenye. 24. Gr. — Ljubjana. 20. Szalonötös. 22. Szólóének. 23. Hangszerkettős — Porsony. 16.30. Rzkar. 20. Magyar ó. Steru: Páneurópa. László: Északi románca. Liszt: A zarándoklás éve. Novák: Ballada. — Róma. 19.30. Vokálhangv. 19.45. Gr. Donizetti: Poliuto, opera. — Varsó. 19. Könnyű z. 20.20. Kávéházi z. 22. Karének. 22.50. Tánc z.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 14.

Bucuresti. 13. Gr. 14. Gr. 18. Dinicu-zkar. Könnyű és román z. 19. Dinicu-zkar. 20.40. Gr. 21. Szimf. hgv. Francia zeneszerzők. — Budapest I. 11.15. A rádió házilag előadása. 7.25. Uray Margit magyar nótákat zongorázgat. 13.15. A rádió ifjúsági felőrája. 14.05. Déli harangszó. 14.05. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 7. „A hegyek birodalma.” Dr. Fábry Frigyes előadása. 7.25. Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 8. Zágon István előadása: „Irodalmi szakácskönyv.” 8.30. Másfélórás könnyű zene. 10. „Magyar-lengyel testvériség a bécsi titkosrendőrség jelentéseiben.” 10.30. A „Rádió Élet” rejtényhangversenye. — Majd-Lantos Jenő jazzzenekarának hangversenye. — Budapest II. 6-7. Gramofonhangverseny. — Bécs. 13.30. Brunner-zkar. 14.40. Gr., Gr. 15.10. Gr. 17.20. Hgv. 18.50. Sömmer-zkar. 20.10. Babona a színháznál. 20.30. Régi bécsi csevegés. 21.25. Gaudriot-jazz. Utána: A filharmonikusok Polatschek klarinétművész. Rácz Béla és cigányzenekara a Patoky-féle vendéglőből. — Belgrad. 13. Gr. 14.05. Francia operettrezsl. 23.10. Racine Iphigénie. 23.10. Rzkar. 0.50. Francia divatos dalok. Gr. — Berlin. 18.30. Régi táncok szvitében. 21.10. Szór. z. 23. Strauss, a keringőkirály, hangjáték. Utána: Szór. z. Tánc. Meglepetési műsorszám. — Breslau. 18.30. Zenekari hangverseny. — Hellsberg. 18.30. Könnyű z. 21.15. Zenei furcsaságok. 22.20. Nemzetközi diákekzenekarok. 23.25. Zenekari hangverseny. — Milano. 19. Ötös. 21.05. Könnyű zene. Trieste-ötös. 22. Gramofon — Svájci aeman adó. 18. Rzkar. 21. Orosz z. 22. Rzkar. 23.20. Rzkar. 23.45. — Varsó. 19. Hangv. 20.20. Tánc zene. 22. Francia z. varsói fülharmónia. Utána: Tánc z.

A szerkesztést

STAUBER ISTVÁN

tel.